

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1482) 1978 LIEPA - JULY 6

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Tautos rezistencija

Tada, kai laisvojo pasaulio lietuviai rodo savo tautinį gyvastingumą Lietuvių Dienomis Toronte, pirmose eilėse iškyta pati Lietuva ir joje gyvenantis tautos kamienas. Išeivija laukia iš pastarojo tautinio įkvėpimo bei ugnies, o pavergtoji Lietuva iš išeivijos — pagalbos laisvinimo fronte, kuriame kryžiuojasi tarptautinės jėgos. Žodžiu sakan, visa tauta gyvena tuo pačiu esminiu laisvės troškimu ir kelių į laisvę jieškojimu. Tai yra, be abejonės, viltingas tautos gyvastingumo ženklas. Jis ypač ryškus pačioje Lietuvoje, kur tokiam ženklui yra sunkiausios sąlygos. Ligšiolinės pavergtųjų lietuvių pastangos rezistencijos srityje stebina ne tik tai savąją išeiviją, bet ir plačius tarptautinius sluoksnius. Visur pripažįstama, kad lietuvių rezistencija yra stipresnė, negu kitų sovietų pavergtų tautų. Ji prasišėjo kruvinomis partizanų kovomis, vėliau perėjo į tylią, nekruviną rezistenciją, kuri tebėra gyva ir šiandieną. Joje daug kas nukentėjo, tačiau tylaus pasipriešinimo dvasia ne tik nesulpnėjo, bet dargi sustiprėjo. Tai rodo tautos ryžtą kurti savitą gyvenimą, nepasiduoti kartais viliojančiai, o kartais plakančiai vergijos mašinerijai. Toks ryžtas reiškia didvyriškas pastangas, laiduojančias tautos, kaip gyvo organizmo, ateitį.

TYLIOJE tautos rezistencijoje reiškiasi daug asmenų, ir tai įvairiais būdais. Užsienyje, žinoma, jie nevisi yra žinomi. Kaip matyti iš pogrindžio spaudos, pasiekiančios laisvąjį pasaulį, okupuotoje Lietuvoje reiškiasi įvairios grupės bei paskiri asmenys. Plačiausiai žinoma grupė yra ta, kuri spiečiasi apie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" ir "Aušrą". Tarp jų matyti tam tikras giminigumas ir galvosenos artinumas. Atrodo, kad tos grupės yra plačiausiai žinomos ir gana dažnai randa kelius į laisvąjį pasaulį. Jos nėra tapatinčios. "LKB Kronikos" grupė reiškiasi daugiausia religinėje srityje, o "Aušra" — civilinėje ir tautinėje. Pirmoji registruoja faktus ir juos skelbia, atskleidama tikrąją būklę, kurią daugelis pareigūnų stengiasi visokiais būdais užtušuoti. Antroji — primena laisvos Lietuvos laikotarpį, lygina jį su okupaciniu, interpretuoja dabartinę politinę būklę ir žadina tautą neužmiršti kas esanti, ką pergyvenanti ir ko turinti siekti. Panašiu keliu eina ir kiti mažesni bei retesni leidiniai. Tik vieni griežčiau, kiti švelniau pasisako apie esamą priespaudą. Visų betgi bendra taktika — reikalauji tautinių, religinių, kultūrinių laisvių, remiantis sovietine konstitucija. Dėlto jie dažnai primena rusų pareigūnams ir jų statytiniams lietuviams atitinkamus konstitucijos paragrafus.

IS MINETŲ rezistencijos grupių ryškiai išsiskiria neseniai pasigarsinusi grupė, pasivadinusi Nacionaliniu Liaudies Frontu. Pirmasis jos žinomas atsisaukimas buvo paskelbtas 1975 m. "Tėviškės Žiburiuose" Kanadoje. Vėliau, jau kituose laikraščiuose, pasirodė ir daugiau NLF atsisaukimų. Iki šiol turimais duomenimis, tai nėra plačiai žinoma grupė okupuotoje Lietuvoje, nors paskutiniame atsisaukime ji sako, kad esanti žinoma "studentijos ir inteligentijos masėse, su nemažu kovotojų tinklu visoje respublikoje ir už jos ribų." Mus pasiekianti pogrindžio spauda niekur neužsimena apie tokios grupės veiklą. Būdinga ypač tai, kad ši grupė jau yra aiškiai politinė, skelbianti net savo ateities programą. Joje yra daug patriotizmo, gerų užmojų, bet nestokoja ir marksizmo, besireiškiančio politinėms formoms. Jau pats pavadinimas "Nacionalinis Liaudies Frontas" sugestijonuoja mintį, kad sukama tautinio komunizmo-marksizmo linkme, kad norima atsikabinti nuo Maskvos, bet sukurti tautinę "liaudies respubliką". Tokią linkmę rodo ir šie atsisaukimo žodžiai: "NLF esmėje nepasaisako prieš komunistinę ideologiją kaip tokią", o tik prieš jos primetimą smurtu bei prievarta. Jei LNF iš tikrųjų suka Lietuvos rezistenciją tautinio komunizmo link, tenka suabejoti tos grupės programos išmintimi. Lietuvių tautai ir komunizmas, ir rusiška okupacija yra to paties siekio priešai. Jeigu jau kovoti, tai už tokią Lietuvos laisvę, kurios nenuodytų jokie priespaudos "izmai".

Pasaulio Lietuvių Dienų atidarymo parade žygiuoja vėliavos. J. Bakevičius

Išpūdingos Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte

Išėjovios lietuvių sportinės žaidynės • Mokytojų studijų dienos • Jaunimo vakaras • Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas • Penktoji dainų šventė • Meno paroda • Suvažiavimai bei organizacijų posėdžiai • Susipažinimo vakaras • Pamaldos • Eitynės miesto gatvėmis • Užbaigiamasis pokylis

PLD turėjo prasidėti birželio 26, bet įvairių renginių dalyviai pradėjo važiuoti į Torontą jau žymiai anksčiau. Pirmosios kregždės nutūpė iš Britanijos, Venecuelos ir kitų kraštų. Jos turėjo laiko apžiūrėti miestą, aplankyti lietuvių institucijas ir net pavažinėti po Kanadą. Po jų pradėjo rodytis sportininkai ir mokytojai. Sportinės žaidynės turėjo prasidėti liepos 26, pirmadienį, bet iškritus porai vienetu pirmadienį teko skirti tik registracijai ir informacijai. Sportinės žaidynės prasidėjo birželio 27 d. įvairiose salėse ir vietovėse, nes nebuvo įmanoma tokį didelį sportininkų skaičių sutalpinti vienoje, kad ir didelėje, vietoje. Mokytojų studijų dienos taip pat prasidėjo birželio 27.

Iškilmingas atidarymas

Kai sportininkai ir mokytojai jau buvo įpusėję savo programas, įvyko oficialus PLD atidarymas Etobicoke Olympium sporto salėje birželio 29, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Susirinkus gana gausiam žiūrovam ir svečiams, erdvion salėn įžygiavo 8 vėliavos su palyda, sportininkai, dainų šventės atstovai ir mokytojų studijų dienų delegacija. Visos kolonos priešakyje žygiavo sporto veteranas ir veikėjas p. Keturakis. Visiems išsirikiauvus, susidarė spalvingas vaizdas: priekyje parado vėliavos, už jų — sporto klubai iš Los Angeles, Bostono, Čikagos, Detroito, Klevelando, Toronto, toliau dainų šventės ir mokytojų delegacijos su atitinkamais plakatais.

Pranešėja Gražina Ignaitytė pakviečia tarti žodį vietos burmistrą Flynn. Jis Etobicoke ir Toronto miesto vardu pasveikino bei palinkėjo lietuviams sėkmės. Po Kanados himno prie mikrofono įžanginį žodį tarė PLB pirm. inž. Br. Nainys, ypač prisimindamas brolius ir seses pavergtose Lietuvoje ir pareikšdamas, kad jokie nuotoliai negali mūsų išskirti. Jautrią kalbą pasakė VLIKO pirm. dr. K. J. Valiūnas, pabrėždamas, kad mūsų jėgos nemažėja, laisvinimo akcija stiprėja. PLD renginiai esą verta didžiulius. Kanados min. pirmininko P. E. Trudeau ir vyriausybės vardu lietuvių pasveikino senatorius P. Bosa, kuris yra daugiakultūrės Kanados tarybos pirmininkas. Pranešėja supažindino žiūrovus su dalyvaujančiais svečiais — Estijos konsulu Heinsoo, estų tarybos atstove Mrs. Taul, ukrainiečių atstovu dr. Sokolskiu ir kt. Organizacinio PLD komiteto pirm. J. R. Simanavičius pasveikino svečius ir linkėjo išsivežti iš Kanados geriausius išpūdžius. Pagaliau žodį tarė jaunčiausia 1938 m. olimpiados dalyvė Rita Garbačiauskaitė iš Šveicarijos, linkėdama stiprėti kūnu ir dvasia ir perduodama savo tėvų sveikintimus.

Specialią Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių vėliavą pašventino kun. A. Simanavičius, OF M, ir ev. kun. A. Žilinskas. Kūmai buvo — dail. H. Zmuidzinienė, gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, Nina Morkūnaitė ir Jonas Karpis, jn.

Žaidynių priesaiką — iškilmingą pasižadėjimą perskaitė Edvardas Punkris, išreikšdamas visų sportininkų vardu įsipareigojimą sąžiningai rungtis.

SALFAS ir PLS Žaidynių rengėjų komiteto pirm. Pr. Berneckas perskaitė atidarymo aktą, primenantį reikšmingas suaktis — 60 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ir

40 metų tautinės Lietuvos olimpiados. Iškilmė baigta Lietuvos himnu.

Atidarymo iškilmėje sportininkų dalyvavimas nebuvo masinis — iš tūkstančio suvažiavusių dalyvavo pora šimtų. Rengėjai aiškino, kad tai buvo tik simbolinio pobūdžio dalyvavimas, nes tuo pat metu kitose vietovėse bei salėse rungtyniaavo net keliolika komandų. Dalis jaunimo (apie 500) tą vakarą išvyko laivu ekskursuoti po Ontario ežerą. Žadėtos 1938 m. tautinės olimpiados vėliava parade nebuvo nešama, nes nebuvo atgabenta iš Australijos.

Mokytojų dienos

Tradicinė mokytojų studijų savaitė šiais metais išsiriakiojo Pasaulio Lietuvių Dienas kaip atskiras renginys. Prieš darant sprendimą rengėjams, buvo girdėti priekaištų, kad parinktas blogas laikas, nes PLD-se esą ir taip daug renginių. Kai prasi-dėjo mokytojų studijų dienos (keturios), tas priekaištas atkrito, nes viskas praėjo sėkmingai — dalyvavo gausus būrys mokytojų ne tik iš S. Amerikos, bet ir iš kitų pasaulio kraštų (83 iš 9 valstybių). Tai praplėtė studijų dienų akciją ir paskatino dalyvius žvelgti į švietimo problemas visos išeivijos mastu. Iš įvairių kraštų mokytojų susilaukta naudingų pastabų lituanistinio švietimo planuotojams, vadovams ir vadovėlių autoriams. Svarstybose buvo ypač atkreiptas dėmesys į klausimą, ar lituanistinės mokyklos atlieka savo paskirtį, apžvelgta esamoji būklė, ryšiai su okup. Lietuva ir mestas žvilgsnis ateitin. Padaryti atitinkami nutarimai, kurie skelbiami atskirai.

Jaunimo ekskursija

Birželio 29 d. vakarą jaunimas pradėjo telktis Toronto uosto prieklaukoje prie "Trillium" laivo. Kai laivas prisipildė, dar vis rinkosi jaunimas ir šaukė "palaukit", bet jau buvo pervėlu. Iki 11.30 v.v. laivas plaukiojo Toronto salų pakrantėmis, 500 lietuvių jaunimo smagiai linksminosi — šoko, dainavo, užkandžiavo ir bendravo. O bendrauti buvo su kuo, nes buvo atvažiavusių iš Europos, JAV, Kanados, P. Amerikos, Australijos ir kitų kraštų. Tai buvo, galima sakyti, jaunimo susipažinimo vakaras.

Panašus vakaras buvo surengtas Toronto Lietuvių Namuose birželio 30, penktadienį. Čia rinkosi daugiausia sportininkai ir L. Namus tiesiog užtvindė — buvo perpildytos visos salės, koridoriai. Net gaisrininkai turėjo ateiti į talką, kad neįvyktų kokia nors netikėta nelaimė.

Seimo išvakarės

Birželio 30, kai sportininkai rinkosi į susipažinimo vakarą Toronto Liet. Namuose, Dainos Sambūrio choras ruošėsi koncertui, kuris buvo surengtas Westpark Secondary School salėje. Ir čia netrūko publikos. Choras, vadovaujamas p. Levickienės, labai šauniai pasirodė, nors dirigentė ir buvo kamuoja didelio nuovargio. Beveik tuo pačiu metu PLB seimo atstovai rinkosi "Royal Yorko" viešbutyje registracijai ir priėmimui, kurį finansavo Toronto miestas. Tai buvo gražus miesto vadovybės mostas lietuviams. Priėmimo dalyvavo seimo atstovai, visuomenės veikėjai, spaudos žmonės ir kiti. Priėmimo pokalbiuose vis buvo keliamas klausimas, kas sudarys būsimą PLB valdybą, nes ėjo gandas, kad kovos arenon ren-

Pasaulio Lietuvių Dienų atidaryme Toronte kalba Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. BR. NAINYS

VLIKO pirmininkas dr. K. J. Valiūnas sveikina sportinių žaidynių ir kitų Pasaulio Lietuvių Dienų renginių dalyvių atidarymo iškilmėje Toronte

Prie pašventintos Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių vėliavos sportininkų priesaiką skaito E. Punkris

giasi išeiti net keli kandidatų sąrašai.

Susipažinimo vakaras

Liepos 1, šeštadienį, Kanados Dieną, PLB seimas posėdžiavo, o suvažiavę chorai repetavo — ruošėsi dainų šventei. Vakare masės lietuvių suplūdo į susipažinimo vakarą "Royal Yorko" viešbučio salėse. Visos antrojo aukšto salės, skirtos suvažiavimams, buvo pilnutėlės. Dar daug buvo norinčių patekti į tą susipažinimo vakarą, bet jau nebebuvo vietų. Manoma, kad jame dalyvavo apie 3000 lietuvių, suvažiavusių iš įvairių šalių. Čia galėjai su-tikti labai seniai matytų veidų. Programos nebuvo jokios, nes visas laikas buvo skirtas tik šokiams ir pokalbiams. Įdomu buvo tai, kad dalyvavo daug tokių, kurie lietuviškai nebekalba (ypač iš JAV), bet jaučiasi esą lietuviai. (Nukelta į 8 psl.)

Šiame numeryje:

Tautos rezistencija
Lietuva, išeivija, Nacionalinis Liaudies Frontas
Išpūdingos Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte
Pirmosios tokios didelės lietuvių iškilmės išeivijos mastu
Mokytojai persekioja mokinius
Dalis lietuvių mokytojų ateitinės propagandos tarnyboje
Kaip Vatikanas sutiko "Aušrą"
Centrinės radijo tarnybos bendradarbis apie šį leidinį
Buvusios krepšinio žvaigždės
Saulieji nepriklausomos Lietuvos krepšinio žaidėjai
Buvau Karavano "Vilniuje"
Reporterio išpūdžiai apie lietuvių paviljoną
Gydytojo darbo suaktis
Dr. P. Dambravos odiseja nuo Lietuvos iki Venecuelos
Inžinieriai ir architektai išeivijoje
Suvažiavimas Bostone, paskaitos ir kiti darbai
Meno diena Los Angeleje
Muz. Markaičio Mišios, meno paroda, koncertas
Lietuvių kunigų suvažiavimas
Kanados lietuvių katalikų kunigų rūpesčiai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** MIRĖ KUNIGAI LIETUVOJE.** Romoje gautomis žiniomis, Lietuvoje staiga mirė Smilgijų klebonas KUN. JUOZAS APANAVICIUS. Velionis buvo gimęs 1910 m., kunigu įšventintas 1936 m. Kaune. Sielovados darbą dirbo įvairiose Lietuvos parapijose Panevėžio vyskupijoje. Buvo uolus dvasios vadas ir pasižymintis apaštala. Sirgo plaučių uždegimu, jau buvo pasveikęs ir pradėjo eiti pareigas, bet balandžio 27 d. rytą atsikėlęs iš lovos sukrito ir mirė. Laidotuvėse balandžio 29 d. dalyvavo visa parapija ir apie 40 kunigų. Šventąsias Mišias aukėjo vysk. R. Krikščūnas. Atsisveikinimo žodį tarė studijų draugas kun. Eduardas Simaška, prie kapo — dekanas kun. Liudvikas Puzonas.

Gegužės 11 d. Ukmergėje, laukdamas autobuso, gatvėje staiga mirė Lydukių klebonas KUN. PRANAS KARVELIS. Velionis buvo gimęs 1906 metais ir kunigu įšventintas 1934 metais. Sielovados darbą dirbo įvairiose Kauno arkivyskupijos parapijose, paskiausiai klebonavo Lydukiuose. Laidotuvėse dalyvavo gausi tikinčiųjų minia ir apie 30 kunigų. Sv. Mišias už velionį aukėjo Kauno vyskupas Liudas Povilonis.

Lietuvoje šiemet jau mirė daugiau kaip 10 kunigų. Likusiųjų eiles šiemet tačiau papildė taip pat 10 naujų kunigų, kurie buvo pašventinti paskutinį gegužės mėnesio sekmadienį Kaune ir Panevėžyje.

Birželio 6 d., baigdamas 66-sius metus, staiga mirė Joniškių katalikų parapijos klebonas PETRAS LAJINSKAS. Velionis buvo gimęs 1912 m. birželio 29 dieną. Teologiją studijavo Kauno kunigų seminarijoje ir 1936 m. buvo įšventintas kunigu. Sielovados darbą dirbo įvairiose Kauno arkivyskupijos parapijose ir pasižymėjo nepaprastu uolumu bei gausiais talentais. Buvo visų labai mylimas ir gerbiamas. Labai iškilmingai palaidotas birželio 8 d. Joniškių kapinėse, dalyvaujant vysk. L. Poviloniui, kunigams iš visos Lietuvos ir didžiulei miniai tikinčiųjų.

*** LAISKE IŠ KRUPŲ** (Lietuvoje) viena maldininkė aprašo pirmąsias naujai įšventinto kunigo Mišias ir sako: "Sekmadienį prasidėjo pamaldos 9 val. ir tęsėsi iki 2 val. Tai aš išbuvau bažnyčioje penkias valandas. Sakė daug pamokslų, tai ir prisiverčiau. Buvo labai gražu ir paliko didelį įspūdį. Labai džiaugiuos, kad važia-

vau, nes tokių iškilmių nebuvau mačiusi. Buvo 12 kunigų ir 8 klierikai, o jau žmonių labai daug, mūsų bažnytelėje netilpo".

Prie čia minėto laiško pridėtas primicijų paveikslėlis, kurio antroje pusėje įrašyta: "Viešpatie, padėk man išsaugoti tai, ką gavau Seminarijoje. Duok ištermėms nešant žmoniui tikėjimą, viltį, meilę... Nekalčiausioji Marijos širdie, gaivink tautoje Kristaus meilę, stipresnę už mirtį".

*** BRITANJOJE VEIKIA** institutas, kuris studijuoja religinį gyvenimą komunistiniuose kraštuose. Angliškai jis pavadintas "Centre for the Study of Religion and Communism". Adresas: Keston College, Heathfield Rd., Keston, Kent BR2 6BA. Šis institutas, šalia knygų leidimo, paruošia ir periodinį biuletenį, kuriame skelbia naujausias žinias. Š.m. birželio 15 d. nr. pirmame puslapyje įdėta plati informacija apie du numerius "LKB Kronikos", būtent, 30 ir 31, ištraukos Petro Plumpo ir Nijolės Sadūnaitės laišku. Toliau, 4 psl. rašoma apie Žaliosios parapijos šventovės konfiskavimą ir jos pavertimą malūnu, parapijiečių protestą bei reikalavimą grąžinti atimtą šventovę. Kitos žinios liečia baptistus, vengrų metodistus ir kitus. Šis biuletenis yra siuntinėjamas įvairiems laikraščiams ir pasiekia plačias skaitytojų mases. Tuo būdu religijos persekiojimas komunistų valdomuose kraštuose atskleidžiamas plačioms laisvojo pasaulio masėms.

*** "LIETUVOS KATALIKŲ BAZNYČIOS KRONIKA"**, nors labai persekiojama, eina ir toliau gana nemažais sąsiuviniais. Kiekviename numeryje pateikiama vis naujos, gerai dokumentuotos medžiagos. Vakarų pasiekė jau 32 nr. Jame ryškiai atsispindi dabartinis religinis persekiojimas, kuriame dalyvauja ir nemažai savų tautiečių, ypač mokyklose. "LKB Kronika" verčiama į anglų ir kitas kalbas. Angliškąjį vertimai pasirodo atskirais sąsiuviniais-knygelėmis. Iki šiol išėjo 18 numerių. Tie sąsiuviniai yra išsiuntinėjami vyskupsams, visuomenės veikėjams, politikams ir spaudos žmonėms. Tuo būdu jie yra gerai informuoti apie religinę būklę Lietuvoje.

● Laisva spauda gali būti gera ar bloga, bet be laisvės tikriausiai ji bus tik bloga (Albert Camus).

MYLIMAI MAMYTEI

a.a. STASEI GRIGAITIENEI

tragiškai žuvus,

duką ALDONĄ VITKIENĘ, jos šeimą ir visus
gimines bei artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

S. J. Andriuliai

V. J. Jasinevičiai

S. V. Aušrotai

A. K. Rusinai

G. V. Balčiūnai

F. V. Urbonai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėlės

Amerikos Lietuvių Fondo suvažiavimas Čikagos Jaunimo Centre 1978 m. gegužės 6 d. Dalyvavo 122 asmenys su 3,696 balsais. Jie pasidžiaugė sparčiu Fondo augimu
Nuotr. V. Noreikos

Mokytojai persekioja mokinius

Naujausios žinios iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 32 numerio

Telšiai. Vis dar nesibaigia 1977 m. prasidėjęs Telšiuose tikinčiųjų mokinių sustiprintas persekiojimas. Nežiūrint to, kad mokytojai, inspektoriai, net direktoriai tardė mokinius, dažnai juos prieš visą klasę išjuokėdavo (taip čia vykdomas naujosios konstitucijos 52 str. — nekurstyti neapykantos sąryšys su religiniais kultais), nežiūrint grasinimų, jog tikintieji mokiniai gausią tokią charakteristiką, kad negalėsia įstoti į augštas mokyklas, mokiniai nepabūgo ir bažnyčią lanko toliau.

Toks elgesys — antivalstybinis nusikaltimas. Tie moksleiviai, kurie eina į bažnyčią kasdien, perduodami valstybės saugumo organams. Saugumiečiai kas savaitę tardė IV vid. mokyklos X kl. mokinį V. Mėmį, V vid. mokyklos IX kl. mokinį Remėžą, Juškaitę ir kitus. Jei jie atsisakydavo nueiti į Saugumą, juos prievarta paimdavo tiesiog iš pamokų. Visa tai vykdo su pedagogų žinia! Čekistai nepateikdavo jokių rimtų kaltinimų, tik bauginavo jaunuosius, įsakinėdavo šnipinėti draugų tarpe ir atpasakoti bendraklasių kalbas.

KGB pastangos verbuoti šnipais mokinius yra vienas iš didžiausių nusikaltimų, žalojančių brestančio jaunimo morale.

* * *

Telšiai. 1978 m. vasario 16 d. IV vid. mokyklos direktoriaus pavaduotojas Andrijauskas išsiųskvė į mokyklą medeserį Želviene dėl sūnaus elgesio ir grąsino perduosias jį Saugumui, nes jis šypsojosi per jo ateistinę paskaitą ir patarnaujas katedroje Mišioms.

Motina pasiteiravo, ar sūnus mokykloje gerai elgiasi. Inspektorius atsakė: "Pasižymi geru elgesiu, bet gyvenime, jeigu bus tikintis, nieko rimto nepasieks. Štai ir jūs pati, kokias augštumas pasiekėte tikėjimu?" — ironiškai užbaigė mokytojas.

1978 m. vasario 20 d. IX kl. auklėtoja Slivinskaitė neleido mokiniams dalyvauti šios klasės mokinės Zeniauskaitės motinos laidotuvėse. Pamaldų metu auklėtoja su mokiniams sėdėjo autobuse. Keli mokiniai nepaisė mokytojos draudimo ir pamaldose dalyvavo. Tik pasibaigus pamaldoms, auklėtoja su mokiniams atėjo pasiimti vainikų.

Mokyt. Andrijauskas atvirame mokyklos komjaunimo susirinkime (kuriame privalėjo dalyvauti visi mokiniai) kalbėjo, jog mokiniai, būvę per laidotuves bažnyčioje arba patarnavę Mišioms, padarė gėdą mokyklai, pažeidė mokyklos įstatymus. Mokyklos direktorė Adomaitienė, atėjusi į IX klasę, barė pamaldose dalyvavusius mokinius. Auklėtoja Slivinskaitė skundėsi, kad ji dabar nemieganti naktimis, nes dėl šio "nusikaltimo" turinti rašyti pasiaiškinimą.

Mokyt. Andrijauskas nuolat gąsdina mokinius: į bažnyčią eiti negalima, nes ten dirbą nusikaltėliai ir pan. Pvz. vasario mėn. viduryje, IV vid. mokykloje VIIIb klasėje vesdamas higienos pamoką, ėmė aiškinti, jog katedros vargonininkas Sedukis yra nusikaltėlis, kun. Kauneckas psichiškai neveikas ir ruošiami dokumentai atiduoti jį į psichiatrinę ligoninę. (Tai ne naujiena. Dažnai šitaip TSRS saugumiečiai susidoroja su jiems nepatinkančiais žmonėmis). Pats Andrijauskas saugumietiškais metodais tardė mokinius gruodžio mėn., o tuo tarpu savo tiesiogines pareigas — pedagoginį darbą dirba aplaidžiai.

1978 m. kovo 23 d. į Telšių saugumą buvo kviečiama nuolatinė bažnyčios lankytoja Birutė Ribinskaitė. Prieš tai saugu-

miečiai apsilankė pas jos tėvus ir juos šantažavo: "Ką jūs darysite, kai jūsų duklė pakliūs į kalėjimą?" Vienintelis kaltinimas šiai tikinčiai mergaitei: dalyvavimas bažnytinėse pamaldose.

* * *

Kvėdarna. 1978 m. sausio 20 d. Kvėdarnos vid. mokyklos direktorė Aldona Dulcienė ir mokytoja Janina Krasnickienė terorizavo mokinius: Rolandą Sneiderį IVa kl., Gintarą Bernotą V kl., Algį Račkauską Vb kl., Aloyzą Stasytį Va kl. ir Rimą Rupšį Via kl., kodėl šie eina į bažnyčią ir kam tarnauja Mišioms? Ar jų neagituoja klebonas ir ką jiems duodas už patarnavimą?

1978 m. sausio 23 d. Va kl. mok. Gintaro Bernoto mama Regina Bernotienė nuėjo į Kvėdarnos vid. mokyklą pas direktorę A. Dulcienę ir mokyt. J. Krasnickienę ir griežtai pareiškė protestą, kad daugiau netorizuotų jos sūnaus Gintaro už bažnyčios lankymą ir tarnavimą Mišioms. Mokyt. Dulcienė ir Krasnickienė aiškino, jog pjo-nieriams eiti į bažnyčią negalima. Motina su pasipiktinimu pasakė, kad be jos žinios vaikas negalys būti pionieriumi, ir pareikalavo išbraukti sūnų iš pionierių, nes visada ji vesis į bažnyčią ir leis patarnauti šv. Mišioms.

* * *

Viešvėnai (Telšių raj.). Viešvėnu aštuonmetėje mokykloje persekiojami tikintieji vaikai. Pradiniu klasiu mokyt. Kurap-kienė II klasėje visų vaikų aki-vaizdoje barė mok. Urvakį už bažnyčios lankymą. Mokytoja, norėdama nubausti mokinį, persodino jį prie blogųjų mokinių (jis mokėsi gerai). Už bažnyčios lankymą taip pat barė mok. Armona, Rubina ir reikalavo, kad jie pasakytų, kas daugiau eina į bažnyčią.

Mokyt. Jurevičienė baugino vaikus, sakydama, kad yra surašytos pavardės tų mokinių, kurie eina į bažnyčią.

1978 m. Viešvėnų bažnyčioje vyko Bumbliausko laidotuvės. Pamaldose turėjo dalyvauti du anūkai, o su jais norėjo dalyvauti ir klasės draugai. Mokyklos direktorė neleido mokiniams eiti į bažnyčią. Mokiniai atnešė vainikus į bažnyčią ir išėjo, o po pamaldų vėl atėjo jų pasiimti.

Direktorės pavad. Raišutienė įsakė visiems mokiniams rašytiškai nurodyti, ar jie tiki į Dievą, ar ne. Tai parašyti privalėjo kiekvienas mokinis. Daugumas mokinių parašė, kad abejoja. Tiesos rašyti nedrįso, nes šioje mokykloje einantiems į bažnyčią mokiniams mažinami mokslo dalykų pažymiai. Šitokiomis priemonėmis siekiama įbauginti moksleivius, todėl čia viešpatauja baimės atmosfera. Gąsdinami net tėvai. Pavad. Raišutienė ir mokyt. Leinartienės rengiamais tėvų susirinkimais pasipiktinę daugelis tėvų: "Apie vaikų auklėjimą, mokyklos reikalus ir kitas pedagogines problemas kalbama mažai, o ištisomis valandomis varoma ateistinė propaganda".

Viešvėnų aštuonmetės mokyklos direktorė Stancelienė, pasikvietusi pas save daugiaaiškę motiną Liaugaudienę (š.m. vasario mėn. pradžioje), priekaištavo, kad jos vaikai eina į bažnyčią. Jos sūnui Petriui pagrasi-no:

— Jeigu eisi į bažnyčią, su-mažinsime elgesio pažymį.

— Vistiek eisiu, — neišsigan-do vaikas.

— Tada pašalinsime iš mo-kyklos, — šaukė mokytoja.

— Kai pašalinsite iš mokyklos, tada į bažnyčią eisiu rytą ir vakarą.

* * *

Sartininkai (Tauragės raj.).

1977 m. gruodžio 4 d. Sartininkų bažnyčioje vyko laidotuvių pamaldos, kuriose dalyvavo Sartininkų aštuonmetės mokyklos mokyt. Kazlauskienė, Rušinskienė ir kt. Ta proga mokytojos pamatė, kad mokinius Egidijus Stonickas patarnavo laidotuvių apeigas atliekančiam kunigui. Rytojaus dieną mokyt. Rušinskienė, pasikvietusi mok. Stonicką atsakinėti pamokos, prieš visą klasę jį išjuokė, kam jis patarnavęs kunigui. Negana to, jam buvo sumažintas elgesio pažymys. Klasės susirinkimo metu mokinius paklausė auklėtoja, už ką jam sumažintas elgesys, nes jis jokio nusikaltimo nėra padaręs. Auklėtoja mok. Stonicką vėl išjuokė ir grąsino, kad kunigas bus nubaustas pinigine bauda, o mokiniui reikės atsiųsti tėvus pasiaiškinti. Pasibaigus pamokai, auklėtoja mokinį nusivedė pas direktorių. Mokytojų kambaryje vėl tyčiojosi iš tikinčio mokinio. Mokyt. Rušinskienė mokinį vadino tamsiausiu mokiniu visoje mokykloje.

— Turbūt nori būti kunigu? — paklausė kažkuri mokytoja. — O kodėl aš negaliu? Mano keturi dėdės yra kunigai, — pasidžiaugė Egidijus.

Siuo metu mokytojai stengiasi mok. Stonicką įjungti į ateistinį darbą, o kartu, nepraleisdami progos, jį visur išjuokti.

* * *

Vilkaviškis. 1978 m. kovo 16 d. į Vilkaviškio vidurinę mokyklą atvyko su palyda ekskunigas Vytautas Starkus. Savo pasikaitoje niekino kunigus, kunigų seminariją ir kt. Jo nuomone, visi kunigai esą amoralūs ir netikę į Dievą. Starkaus nuomone, Nijolė Sadūnaitė todėl teisme pasakė tokią kalbą, kad buvo įsimylėjusi Svedasų kleboną (kan. Rauda — Red.) ir kun. Sigitą Tamkevičių.

Mokiniai V. Starkui parašė nemaža klausimų, bet juos pirmiausia perskaitydavo lektorius "palydovai" ir tik kaikiurios klausimus perduodavo Starkui.

Panašiai Starkus kalbėjo ir Kybartų vidurinėje mokykloje.

* * *

Zemaičių Kalvarija. Vid. mokyklos direktorė Satikienė kvietė iš pamokų į savo kabinetą mokinius ir klausinėjo, kas juos verčia eiti į bažnyčią, giedoti chore, patarnauti Mišiose ir kiek už tai mokama? Mokiniai atsakė, kad jie eina į bažnyčią ne už pinigus. Tuomet direktorė pareiškė: "Žmogus žmogaus veltui nepjauna! Kaip gi veltui galima giedoti, patarnauti Mišioms?" Direktorė Satikienė reikalavo pasižadėti nebeiti į bažnyčią. Gąsdino nepakiusiuosius perduosianti rajono valdžia. Mokinė Jolanta Vaitkutė atsakė: "Pasižadau... eiti!"

Bažnyčios vargonininkė S. Vaitiekaitė buvo pakviesta į apylinkės tarybą, kur Vaitkus ir Satikienė siūlė mokinių neileisti ant vargonų: "Tegul mokiniai gieda žemai".

Sioje mokykloje tikinčių mokinius išjuokia ypatingai mokyt. Skyrienė, Neniškis, Mikalauskas, Mikalauskienė ir kt.

* * *

Širvintos. Širvintiškiai katalikai pergyvena, kad švietimo skyrius neskiria reikiamos dėmesio doroviniam mokinių auklėjimui. Mokiniai vidurinėse mokyklose geria ne tik "rašalą", bet ir degtinę. Šeštadienio vakarais vyksta šokiai, besitęsiantys iki aušros, gatvėse šlaistosi pugsirčiai mokiniai. Nere-tas atvejais, kad per šokius ir patys auklėtojai būna gerokai įkaušę.

• Lietuviškoji spauda yra tautinės gyvybės maitintoja.

PRANEŠAME,

kad a. a. ONA GRISKEVIČIUS

mirė 1978 metų birželio 27 dieną Toronte. Palaidota šv. Jono lietuvių kapinėse. Nuliūdę liko vyras KAZYS, sūnus TONY su žmona JEAN, duklė MARY LOBRAICO su vyru DONALD ir anūakai.

Velionės šeima

A + A

VARIAI RZEŠAUSKIENEI

mirus, jos sūnų LEONĄ, seseris — LIUCIJĄ MEŠKAUSKIENĘ, STASĘ ir REGINĄ GEIDUKYTES bei kitus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Janina ir Artūras
Grabošai

Eugenijus Meškauskas
Malartic, Que.

A + A

PETRUI KARPAI

mirus, jo žmonai EMILIJAI ir broliui JUOZUI su šeima nuoširdžiai užuojautą reiškia —

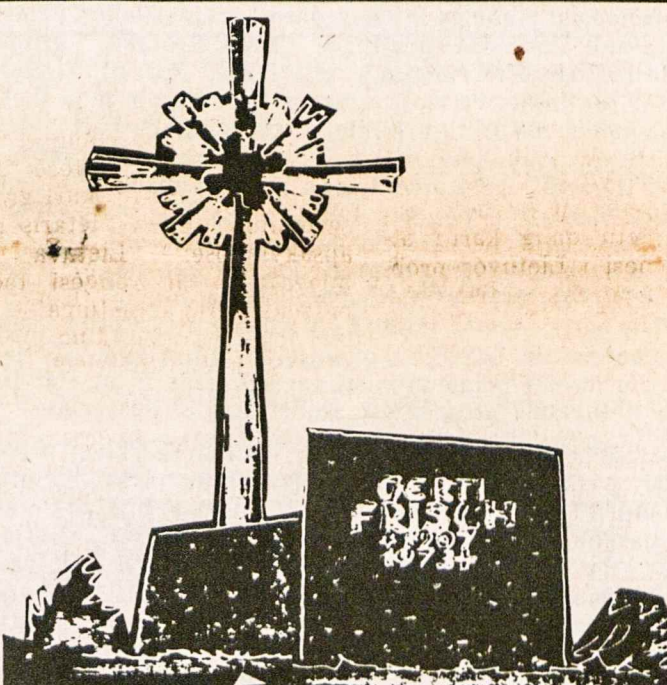
F. O. Miliai ir
duktė Genovaitė Koots su šeima

A + A

PETRUI KARPAI

mirus, jo žmoną EMILIJĄ, brolių JUOZĄ ir visus artimuosius giliai užjaučiame —

J. J. Starai
K. L. Šileikų šeima

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton),
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas

perpildytas gausia archyvine ir kultūrine medžiaga. Jai sutvarkyti ir visuomeninei padaryti prieinama reikia praplėsti patalpas. Statybos darbai jau pradėti ir numatomi baigti šį rudenį. Esamoji 2400 kv. pėdų plotio patalpa bus padidinta 6400 kv. pėdomis. Naujas pastatas atsis apie 250.000 dolerių. Būsime dėkingi jei prisidėsite savo auka prie šios statybos įvykdymo. Aukos siųsti: ALKA, P.O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA.

ALKOS direktoriai

(Atkirpti)

ALKOS patalpų statybai skiriu auką:

- ☐ garbės mecenato (10.000 dol. ir daugiau)
- ☐ mecenato (5.000 dol. ir daugiau)
- ☐ garbės fundatoriaus (1.000 dol. ir daugiau)
- ☐ fundatoriaus (500 dol. ir daugiau)
- ☐ rėmėjo (100 dol. ir daugiau)
- ☐ kitokią \$.....

Dabar siunčiu:

☐ visą auką \$..... ☐ dalį aukos \$.....

Čekius rašyti ALKA vardu. Aukos atskaitomos nuo mokesčių JAV-se (Id. Nr. 23 7227294).

Vardas Pavadė Adresas

Toronto tautybių savaitėje — Karavane nuo birželio 23 iki liepos 1 d. dalyvavo 58 paviljonai, jų tarpe ir lietuvių „Vilnius“, kuris buvo įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse. Nuotraukoje — gintaro ir kitokių dirbinių skyrius. Iš kairės: A. Dargytė-Byskevičienė, L. Cesėkienė. Nuotr. Bethesda Productions Ltd.

Kaip Vatikanas sutiko „Aušrą“?

MONS. KL. RAZMINAS

Daugelis lietuvių dažnai spau doje ir privačiai skundžiasi, kad Vatikanas pamiršo Lietuvą, kad neprisimena jos kančių ir veda pragaištingą „Ostpolitik“. Tai nėra teisinga pažiūra, nes jai prieštarauja įvairūs faktai. Vatikanas popiežių lūpomis daug kartų yra aiškiai pasisakęs už Lietuvą ir visomis priemonėmis gina jos teises. Svarbiausioji priemonė yra Vatikano radijas, kuris jau nuo II D. karo pabaigos kasdien palaiko ryšį su Lietuvos tikinčiais ir primena pasauliui Lietuvos problemas. Aš kuo, jis neskelbia „kryžiaus karu“ prieš komunizmą ir nekursto sukilti prieš pavergejus, bet palaiko gyvą lietuvių tikėjimą ir tautinę dvasią. Tai ryškiausiai atsispindi lietuviškoje Vatikano radijo programose. Be to, ir pati Vatikano radijo vadovybė, kuri yra Apaštalo Sosto minties skelbėja, paskutiniu metu daug kartų atkreipė dėmesį į Lietuvos problemas. Štai pernai centrinė Vatikano radijo žurnalo redakcija paskelbė net dvi savo bendradarbio Antonio Mancini (ne Antano Maceinos!) studijas italų kalba Lietuvos ir Baltijos kraštų klausimais. Kadangi šių studijų medžiaga buvo panaudota daugelio kitų Vatikano radijo programų laidose įvairiomis kalbomis, šis faktas turi didelę reikšmę, vertinant Vatikano laikyseną Lietuvos atžvilgiu.

Apie ką kalba minėtos studijos? Pirmoji Vatikano radijo bendradarbio Antonio Mancini studija aiškiai nusako temą: „Po šimto metų pertraukos Lietuvoje vėl pasirodė slaptai leidžiama „Aušra“. Įžanginėse pastabose autorius nurodo, kad savo studijai medžiagą ėmė daugiausia iš lietuvių informacijos tarnybos ELTA-PRESS mons. V. Mincevičiaus pateikto itališko „Aušros“ pirmojo numerio vertimo. Siame numeryje ypatingos svarbos turi rezisoriaus Jurašo liudijimas tarptautiniame „Sacharovo“ tribuno le Kopenhagoje, studija apie Lietuvos vyskupą Motiejų Valančių, informacija apie Mindaugo Tomonio likimą KGB rankose ir visa eilė kitų straipsnių.

Autorius A. Mancini išsamiai supažindina Vatikano radijo programų rengėjų ir viešąją pasaulio opinią su pirmosios lietuvių „Aušros“ istorija. „Aušra“ esą gimė 1883 m., lietuvių tautinio atgimimo laikotarpiui prasidėjus. Pirmieji lietuviškos sąmonės žadintojai buvę vysk. M. Valančius ir S. Daukantas, kurie išmokė lietuvius mylėti savo kalbą ir papročius. Tautinį atgimimą esą ypač lengvino lietuvių ištikimybė savo tikėjimui ir naujos inteligentijos atsiradimas.

„Aušros“ sumanytojas ir pirmasis redaktorius buvęs dr. Jonas Basanavičius. Kadangi jis gyveno Bulgarijoje, tai redagavimą vėliau pavedė Mikšui, kuris pirmuosius du „Aušros“ numerius išleido Ragainėje, kitus — savo isigytoje spaustuviėje Tilžėje. Nusakydamas „Aušros“ tikslus, autorius A. Mancini naudoja pirmosios „Aušros“ vedamojo mintimis. Jis sako: „Aušros“ tikslas buvo skiepyti lietuvių širdyse savo kalbos ir tėvynės meilę, kelti jų kultūrą ir apšvieta, pažadinti jų sąmo-

nę kovai už savo teises“. To tikslu siekė ir visi kiti „Aušros“ bendradarbiai. Jų pastangos nebuvo visos veltai — Lietuva atbudo. „Aušros“ leidėjai savo darbą tęsė iki 1886 m. 39 nr. Jos leidėjai nebepajėgė apmokėti susidariusių skolų ir buvo priversti parduoti spaustuvę.

Bet „Aušros“ sutamai, pažymi Vatikano bendradarbis, buvo ir kitas — ideologinis motyvas. Kaikurie „Lietuvos mylėtojai“ buvo per daug liberalūs, ypač garbino pagonišką Lietuvos praeitį, dažnai užgaudami tikinčiųjų jausmus. Šie ir nusigrėžė nuo „Aušros“. Bet vistik „Aušra“ atliko savo misiją. Lietuvis sužinojo, „kas jis buvo ir kas jis yra“. „Aušros“ gi uždavinius perėmė kiti įvairių kryptinių žurnalai, kaip „Sviesa“, „Varpas“, „Ūkininkas“, „Tėvynės Sargas“, „Zemaičių ir Lietuvos Apžvalga“. Jie tęsė „Aušros“ pradėtą darbą, kurį gražiai apibūdino Vincas Pietaris savo apsakymuose: „Lietuva dar miegojo... Ji rengėsi tačiau pabusti tvirtai ir galinga... Patys priešai ją pažadino. Tačiau ji buvo ne staiga, o lėtai — pamažu, pamažu...“

Apibūdinę „Aušros“ atsiradimo istoriją, Vatikano radijo bendradarbis A. Mancini supažindina Vatikano radijo programų rengėjų su naująja „Aušra“. „Beveik po šimto metų (cituoja naujosios „Aušros“ vedamąjį) vėl pasirodė „Aušra“. Lietuvos istorija kartojasi: caristinė okupacija pakeitė sovietinę. Lietuvių tautos egzistencija vėl

pavojuje. Ypač puolamos dvasinės vertybės — religija, moralė, kalba, literatūra ir visa lietuvių kultūra. Tautos priešais pasidarė ir tie tautos sūnūs, kurie nepajėgia žvelgti į ateitį ir rengia savo tautai pražūtį... slapta, melu ir klaida... pagal gudriai užmaskuotus planus...“

Pacitavęs ištisai „Aušros“ vedamojo mintis, autorius pabrėžia naują jos programą: priminti lietuviams praeitį, teisingai vertinti dabartį ir padėti įsivaizduoti ateities Lietuvą. „Aušra“ nesiekia politinių tikslų — pažymi A. Mancini. Ji neskatina sukilti ar siekti vėl įgyvendinti kapitalistinės sistemos. Jos uždavinys — gaivinti lietuvių dvasią, ugdyti tautinę sąmonę, kelti moralę ir pažangą. Lietuvių tauta išliko gyva, jei jos kultūra bus augstesnė už pavergėjų... To moko senovės istorija — romėnų ginklai nugalėjo graikus, bet graikų kultūra pavergė romėnus... Iškęs dar ir kitus „Aušros“ siekimus, Vatikano radijo bendradarbis savo rašinį baigia Maironio žodžiais jauniui, kuriuos jis cituoja lietuviškai ir itališkai:

Gražu už Tėvynę pavargti, kentėti, Palaimintas darbas šalies prigimtos, Laimingas, kuris pradeda Aušrai tekėti Su broliais ir darba kaip milžinas stas.

Petys gi į petį, vyrai, kas gali Sustokim ir darba už mylimą šalį, Prikelkime Lietuvą mūsų.

Tik į darba greičiau, Tik mylėkim karščiau! Tik vyrai, pajudinkim žemę...

sas, dr. K. Savickas, Mykolas Ruzgys. Buvo visa eilė ir kitų žymių sportininkų iš JAV, kaip K. Savickas, P. Talzūnas, J. Zukas ir kiti.

Krepšinio sportas tapo Lietuvoje nepaprastai populiarius, galima sakyti, pasidarė tautiniu sportu. Kol iki to priėjo, patyrė nasyvimo, vargo ir apatijos.

Nuo 1937 m. krepšinio sportas Lietuvoje buvo pasididžiavimo objektas. 1937 m. įvyko Klaipėdos pirmenybės. Čia išliko ir vėlesnėje Lietuvos rinktinės žaidėjai — A. Cenfeldas, V. Ralkevičius ir kt.

Pergalė Rygoje sukėlė nepaprastą norą rungtyniauti. Po Europos pergalės krepšinio aikštėse kilo naujos žvaigždės: V. Leščinskas, M. Šliupas, broliai A. ir V. Andriuliai, broliai A. ir V. Norkai, S. Mackevičius, A. Cenfeldas, Z. Puzinauskas, V. Kulakauskas ir kiti.

Po pergalės Rygoje Lietuvos krepšininkai, tenisininkai ir lengvaatlečiai lankėsi JAV lietuvių kolonijose. Čia Europos nugalėtojai pralaimėjo savo buvusiems mokytojams.

1938 m. Kaune įvyko pirmoji tautinė Lietuvos olimpiada, kurios dėmesio centre buvo krepšinis. Vyrų grupėje žaidė 24 komandos, jų tarpe dvi iš JAV, dvi iš Latvijos, viena iš okupuoto Vilniaus krašto. Iš Amerikos žaidėjų pasižymėjo M. Ruzgys. Jų komanda laimėjo 27:21. Joje žaidė: Avelis, Jankaitis, Pečiukaitis, Pečiulis, Petrakis, Ruzgys ir Tenzis. Tai buvo Lietuvos krepšinio pasididžiavimo metai.

(Nukelta į 6 psl.)

Buvau Karavano „Vilniuje“

A. KALNIUS

Karavaniniai renginiai kažkodėl lietuvių lankytojų nepatraukia, ypač vyresniųjų. Jame tik pirmą kartą atsidūriau ir aš. Ir žinote ką — neapsivyliau! Čia esama tiek daug įvairumo, spalvingumo ir jaunatviškos gyvybės, kad ir vyresnio amžiaus žmogus pamiršta savo kiemelio pavėsi. Visame Prisikėlimo parapijos žemutiniame pastatų plote margaspalvė aprangoj švaistosi jaunimas, lyg ko sunerimęs, lyg ko belaukęs. O taip, jie laukė valandos, kada jiems reikės išeiti į sceną, į kurią nukryps šimtai akių... Netrukus ji atėjo. Ir išnori į salės centrą keliolika jaunuolių porų, sulingavo grindys, ir jauni šypsniai pasveikino publiką... Šitaip prasidėjo Kepurnė, nuotaikingasis mūsų tautinis šokis. „Kad tik jie nesukluptų“, nugirdau netoliese sėdintio vyro balsą. Kur jie tau suklups: lankstūs judesiai, švelnūs šypsniai ir sartinai skrybielių šuoliai maloniai glostė žiūrovų akis. O vyresnieji, sėdėdami aplinkui stalus, pastūmėdavo alaus stiklus į šalį, paliovė kramtė užkandžius ir trankiai kirtu delnu į delną.

Sitokioj nuotaikoj nuskambėjo ir mergaitių okteto dainos, ir dar vienas nenugirto vardo šokis. Šitaip užbaigiau ir aš man redaktoriaus pavestą uždavinį ir patenkintas parvykau namo.

Betgi negali būti užbaigos be pradžios. O ji man buvo taip pat sėkminga. Mat, kažkaip pasitaikė įeiti į „Vilnių“ pro duris, kur nebuvo sargybų, ir niekas nereikalavo nei paso, nei bilieto. O šitų dokumentų aš kaip tik ir neturėjau. Susirinkusieji truputį lyg ir sužuro, bet gal jiems patiko mano kaklaraštis, pamaniau. Taigi, kaip korespondentui dera, įdėmiai besidairydamas, nuėjau į parodų saliuke. Pasirodė, kad čia ne tik šokama ir dainuojama, bet esama ir parodos. Reikia, sakau, ją apžiūrėti. Pirmiausia mano akį pagavo Ed. Valiūno paveikslų spaudiniai. Patiko. Nesvarbu, kad jo išstatytuose kūriniuose nerado vietos gamtos pirmūnas žmogus, ko aš dažnai pasigendau ir kitose parodose, bet pati gamta ir daiktai žiūrovui pristatomi gana subtiliai ir skoningai.

Tai gilaus estetinio pajautimo ir techninės patirties vaisius. Bent man taip atrodo, kaip eiliniam žiūrovui. Pakėlęs akis augščiau, išvysti keliolika A. Abromaitienės iš gamtinių medžiagų — lapų, lapelių ir žolynų sukurtų mažesnio formato paveikslėlių, iš kurių dvelkia giedra ir žaismingumas. Tikrai nagingo žmogaus darbai.

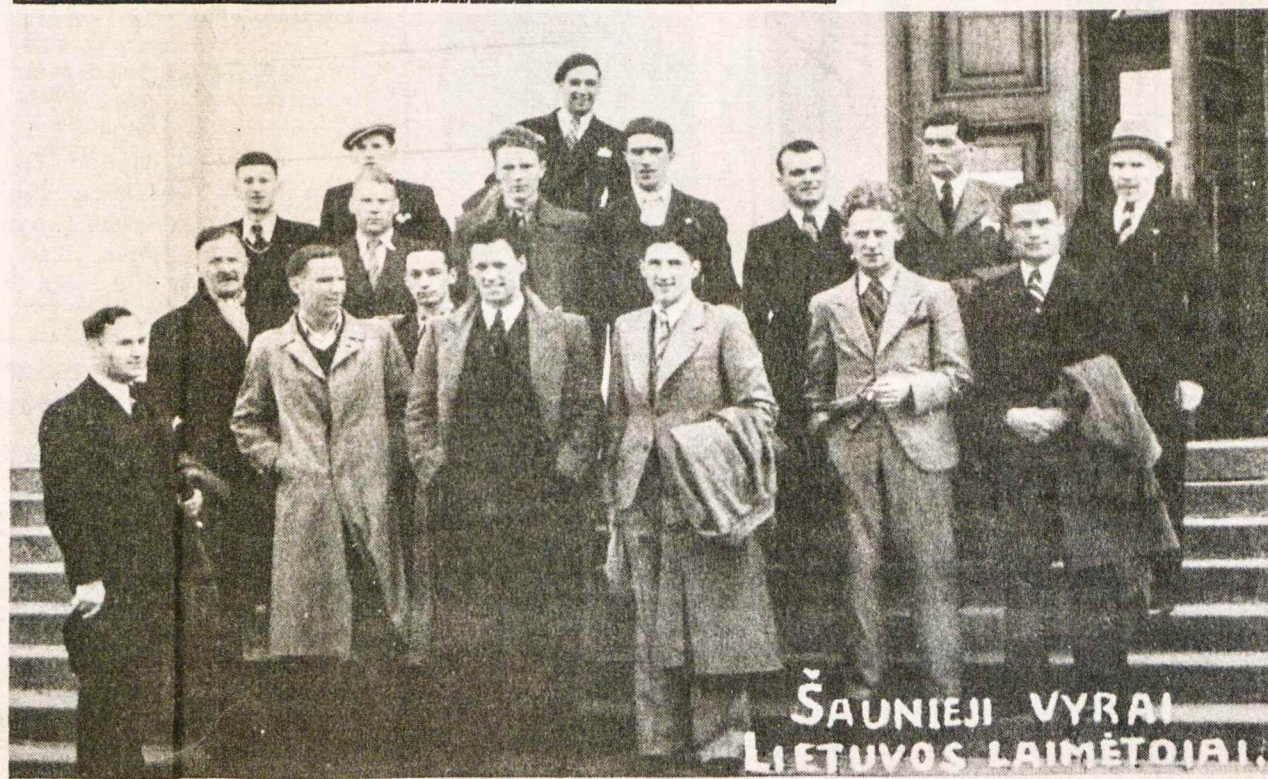
Jeigu, kas mane paklaustų, ar įdomi programa ir ar pakankamai subtiliai ji yra atliekama, tai atsakyčiau, kad kultūriniam ūgiui ribų nėra. Jis gali praeiti debesis ir gali pasiekti net žvaigždes. Mūsų „Vilnius“ yra gerokai ūgtelėjęs, bet tenka jam palinkėti dar gilesnio kūrybinio polėkio salių dekoravimui, programų pavairinimui, žinomai, ir jų atlikime.

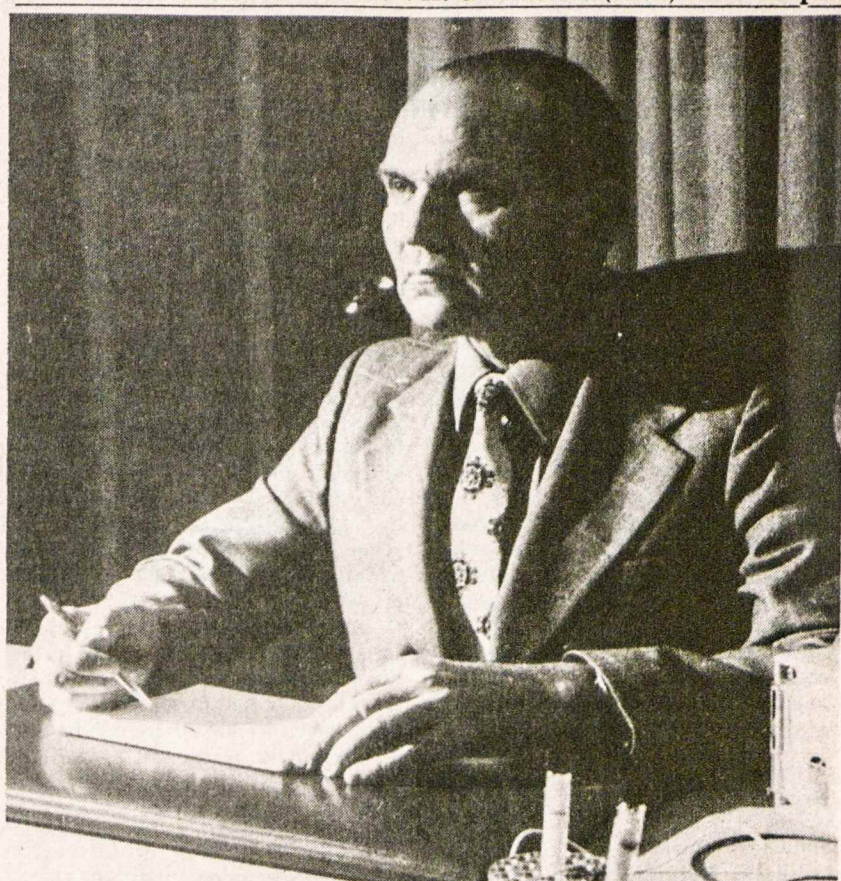
Tautybių savaitės — Karavano „Vilniaus“ paviljone Toronte prie skanėtų stalo. Iš kairės: B. Biretienė, J. Ruslienė, B. Prakapienė, N. Slivinskienė. Nuotr. B. Barydo

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

„DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI“, 444 psl., JAV \$8.50, ir „KONNERSREUTHO TERESE“ (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: „Sūduva“, 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

Nepriklausomos Lietuvos krepšinio rinktinė, kuri 1937 m. Rygoje iškovojo Europos meisterio vardą

Dr. Povilas Dambrava, sunkiais keliais pasiekęs gydytojo profesiją Venecueloje, aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Nuotr. G. Orento

Gydytojo darbo sukaktis

Gydytojas Povilas Dambrava patarnavo dešimčiai tūkstančių motinų

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ
Mūsų bendradarbė Venecueloje

lėse remontų grupės prižiūrėtoju.

Dirbo ir studijavo

Zmonių gyvenime tenka atšvesti įvairius sukaktis — gimtadienių, vardadienių, darbo metų... Retą sukaktį teko paminėti gydytojui Povilui Dambravai Venecueloje. Jis š.m. gegužės pradžioje atšventė 10.000 gimdymų priėmimo. Jo darbovietėje bendradarbių tarpe ši sukaktis buvo tinkamai paminėta.

Povilas Dambrava gimė 1923 m. lapkričio 3 d. Spytrėnų bažnytkaimyje, Utenos apskr. Tėvų mirė anksti, todėl jau nuo trejų metų amžiaus pradėjo jausti sunkią našlaičio dalį. Gyveno kasmet vis pas kitus gimines. Jam teko gyventi dvejus metus ir pas mūsų žinomo diplomato dr. Vytauto Dambravos tėvus. Jau nuo vaikystės dienų prasidėjo vargingas gyvenimas, lydimas didelio troškimo mokytis. Pradžios mokyklą baigė Kaune-Sančiuose. Dar neįpusėjęs vidurinės mokyklos, prasidėjo II D. karas, kuris nutraukė studijas. 1944 m. su kitais pabėgėliais P. Dambrava pasitraukė į Austriją, kur su laukė ir karo pabaigos. Pradėjo veikti Vinco Krėvės-Mickevičiaus gimnazijai Zalcburge, išlaikė stojamuosius egzaminus ir tęsė mokslą. Emigracija betgi ir vėl sutrukdė mokslą — 1947 m. emigravo į Venecuėlą.

Gyvenimas Venecueloje

Europiečiams gyvenimas Pietų Amerikoje pasirodė visai kitoks. Tropikinis klimatas, karštis, svetimi papročiai nemaloniai slėgė visų gyvenimą. Bet lietuviškas priežodis sako: „šuo ir kariamias pripranta.“ Taip ir P. Dambrava turėjo priprasti prie visai kitokių gyvenimo sąlygų. Laisvame krašte buvo daug galimybių darbei, tačiau nemokėjimas ispanų kalbos privertė pradėti gyvenimą nuo pačių paprasčiausių darbų. Pirmasis darbas buvo šlaviko vienoje vaistinėje už mažą atlyginimą. Vėliau, susitikęs vieną lietuvių amatininką, pradėjo dirbti staliaus padėjėju. Kai tas lietuvis išvažiavo į Argentina, P. Dambrava, jau šiek tiek išmokęs ispanų kalbos, gavo darbą „Paramount“ kino teatro sa-

Lietuviškoje veikloje

Kaip matome, yra mūsų tautiečių, kurie ir sunkiose gyvenimo sąlygose sugeba užsibrėžti tikslą pasiekti. Šiandieną galime sveikinti gydytoją Povilą Dambravą, pasiekusį gražių rezultatų.

P. Dambrava ir šiandieną jaučiasi lygiai tokiu pat lietuviu, kaip ir Spytrėnų bažnytkaimyje. Su visais malonus ir visiems paslaugus. Iš daugelio savų tautiečių neima jokio atlyginimo už profesinius patarnavimus. Kiek galimybės leidžia, visuomet prisideda prie lietuvių bendruomenės darbo, neatsiako remti lietuviškos veiklos moraliai ir materialiai. Trejus metus buvo Karako miesto Lietuvių Bendruomenės pirmininku, o prieš tai buvo jos sekretoriumi, dirbo Venecuelos Lietuvių Savišalpos Dr-jos centro valdyboje. Anksčiau, kai Venecueloje veikė skautai, priklausė jų organizacijai. Karako Lietuvių Bendruomenei yra malonu turėti savo tautybės medicinos profesjoną, pas kurį gali kreiptis medicinos ir lietuviškos reikalais.

Nuoširdžiai linkime gydytojui Povilui Dambravai sėkmės, būti jaunajai kartai pavyzdžiu, rodančiu, kad darbštumas bei pasiryžimas nugalėti ir dideles kliūtis.

„Nukankintieji kovoja drauge su mumis... Jie stiprina mūsų gretas... Tebus pašlovinti nenusielenę prieš netiesą.“ ARKIV. M. REINYS
Vladimiro kalėjime

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GRIZO IS ETIOPIJOS

Etijoje visa mėnesį viešėjo pasižymėjęs Lietuvos treneris Povilas Karoblis — pedagogikos mokslų kandidatas, Vilniaus pedagoginio instituto docentas. Viešnagės tikslas — suteikti mokslinę, metodinę paramą Etiopijos sportininkams. P. Karoblis skaitė paskaitas treneriams, fizinio lavinimo dėstytojams, pravedė tobulinimosi kursus lengvosios atletikos specialistams Etiopijos provincijose. Jis taipgi treniravo Etiopijos lengvaatlečių rinktinę. Paskak P. Karoblio, Etiopiją labiausiai išgarsino A. Bikila olimpinės 1960 m. Romos žaidynėse, laimėdamas maratono bėgimą, nors bėgo basas. Sportinis sąjūdis Etiopijoje esąs vis dar silpnas — pasižymi tik paskiri bėgikai.

NEATSAKINGI TĖVAI

“Valstiečių Laikraštis” birželio 8 d. laidoje paprašė skaitytojus padėti surasti tris tėvystės pareigas užmiršusius asmenis — Antaną Sereiką, Štanslovą Murauską ir Janiną Janušauskaitę-Burbulienę. A. Sereika, 40 metų amžiaus mechanizatorius, nenori mokėti kvotiradalo savo atlyginimo keturiolikmečiui sūnui Vidui išlaikyti. Dirbo Panevėžio rajono “Pergalės” kolchoze, o dabar, matyt, uždarbiauja pas privačius asmenis, kad nebūtų atskaityti alimentai. S. Murauskas yra ketvirtą amžiaus dešimtį baigiantis dailininkas. Paramos laukia jo šešiametė dukrelė Auksė, gyvenanti Rokiskyje su mama. Iki praeinančio rudens S. Murauskas dirbo Šiauliuose, restauruodamas vietinę šventovę. J. Janušauskaitė-Burbulienė, įeškoma jau nepirma karta, yra trisdešimtmetė moteris, dirbusi Jonavos rajono Žemųjų sovchoze. Kupiškio rajone gyvena jos pamesta penkiametė dukrelė Violeta. Jos mama dabar valkataujanti ir leidžianti laiką “linksmose” draugijose. Pranešimą redakcijai užbaigia pastaba: “Jeigu kas nors žinotų apie minėtus asmenis, prašome pranešti savo apilink milicijos inspektorui.” Apie tėvus, kurie nenori išlaikyti savo vaikų, buvo rašyta jau ne kartą ir kituose laikraščiuose. “Valstiečių Laikraštis” pralaužė pirmuosius ledus, paskelbdamas oficialią jų pajėšką.

DARBU SAUGYKLA

Kraštotyros darbų saugyklą įsteigė Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos centro valdyba. Trumpame K. Račkausko pranešime “Tiesos” 112 nr. teigiama, kad per metus saugykla sutelkė bemaž 200 darbų. Bendrajai istorijai K. Račkauskas priskiria 48 darbus, revoliucijai ir II D. karui — 45, būčiai ir kultūrai — 26, įmonių, ūkių bei kitų kolektyvų istorijai — 31. Jis taipgi mini P. Juozapavičiaus monografiją “Vėžionys”, kauniečių aplanką “Kauno marios”, kažkokį “valstiečių revoliucinės kovos” tritomis, liečiantį 1935-36 m., kraštotyros veterano J. Dovydaičio atiduotus liaudies kūrybos rinkinius. Iš K. Račkausko pranešimo matyti, kad didžiąją dalį vietos saugykloje užima propagandinė medžiaga, liečianti kompartiją, kolchozus, sovchozus, pramonės įmones.

DAINININKŲ SASKRYDIS

Antrajame Lietuvos moterų ir vyrų chorų saskrydyje Šiauliuose dalyvavo 94 chorai iš įvairių miestų bei rajonų — apie 5.000 dainininkų. Tris dienas skambėjo dainos miesto aikštėse, mokyklose, pramonės įmonėse, o bendras koncertas įvyko gegužės 27 d. K. Poželos parko estradoje. Prieš jį saskrydyje dalyviai aplankė sovietų karių kapines, kur kompoz. K. Kaveckas uždegė šventės deglę. Gėlimis buvo papuoštas Lenino paminklas. Įvadinį žodį estradoje tarė rengėjų pirm. Z. Gaurilčikienė ir kultūros “ministeris” J. Bielinis. I aikštės vidurį buvo pakviestas gausus būrys socialistinio darbo “didvy-

rių”, kuriems dainininkai įteikė tautines juostas ir gėlių. Šventės repertuare — V. Budrevičiaus “Partija mana”, A. Novikovo “Septynioliktieji metai”, lietuvių liaudies daina “Tykus buvo vakarėlis”, J. Naujalo “Lietuva brangi”, A. Bražinsko “Sveikink, žeme”. Užsklandai buvo pasirinkta B. Dvariono kompozicija “Ant Nemuno kranto”, I. Dunajevskio “Daina apie tėvynę”. Pirmą kartą saskrydyje dalyvavo ir jungtinis berniukų choras, kurį sudarė vilniečių “Ažuoliukas”, kauniečių “Varpelis”, klaipėdiečių “Gintarėlis”, marijampoliečių “Vyturėlis”. Choras akompanavo valstybinis pučiamųjų orkestras “Trimitas”. J. Naujalo, D. Kabalevskio kūrinius grojo jungtinis Vilniaus konservatorijos ir Lietuvos muzikos mokyklų styginis orkestras, taip pat pirmą kartą įjungtas į chorų saskrydį. Dirigentų eilėse minimi: K. Kaveckas, A. Jozėnas, L. Abarius, A. Krogertas, H. Perlšteinas. Saskrydžio režisoredimis buvo S. Surkevičienė ir B. Markevičienė.

ATEISTŲ KONFERENCIJA

Ateistine veikla Vilniuje bene labiausiai yra pasižymėjusi XXI-jį profesinės technikos mokykla, turinti netgi specialią tarybą ateistei propagandai organizuoti bei koordinuoti, propagandistų “Prometėjo” klubą ir ateistų “Laisvumo” klubą. Gegužės pradžioje šioj mokykloje buvo surengta speciali konferencija “Ateistinis darbas mokykloje ir jo metodika”. Pranešimus apie ateistinio auklėjimo patirtį, kryptis ir perspektyvas skaitė: koordinacinės tarybos pirm. Viktoras Dausa, “Prometėjo” klubui vadovaujantis mokyklos direktorius Vytautas Vaičiūnas, “Zinijos” draugijos mokyklos skyriaus vadovas Julius Fitkevičius ir komjaunimo komiteto sekr. Stasys Dvareckis.

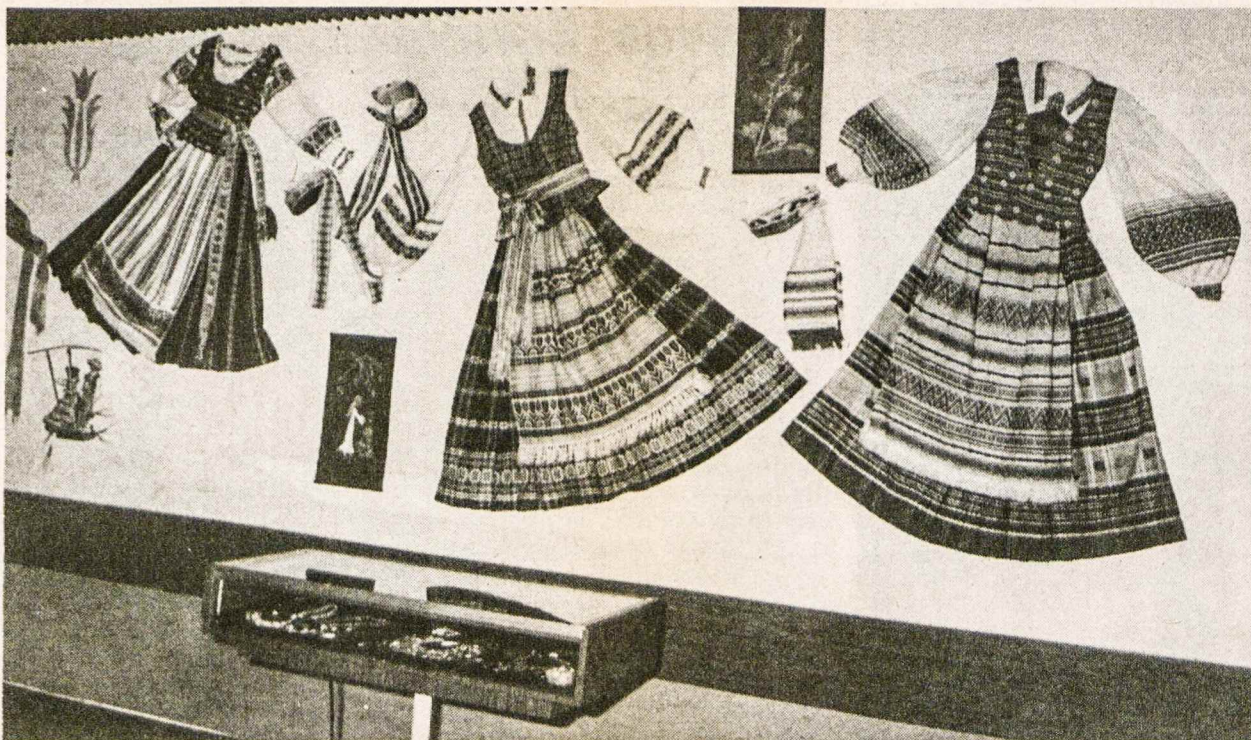
ARKLIO MUZEJUS

V. Bagdono pranešimu “Valstiečių Laikraščio” 73 nr., Niūronyse, Anykščių rajone, atidarytas arklio muziejus originaliai suprojektuotoje daržinėje. Muzėjaus iniciatoriai — Lietuvos žemės ūkio akademijos prof. P. Vasiušauskas ir Elmininkų bandymų stoties direktorius A. Pudožiukas. Muzėjuje sutelktas senasis arklinis inventorių žemės ūkio darbams, važinavimui bei jojinimui, knygos apie arklius, arklininkystę, senosios kartos atsiminimai apie keliones arkliais. Anykštėnai šią vasarą planuoja dvi dienas truksiantį etnografinį renginį, kurin yra įtrauktos senovinio važinavimo varžybos, arklinio inventoriaus paroda. Tame pačiame “VL” numeryje S. Svetlauskas atkreipia skaitytojų dėmesį į mažėjantį arklių skaičių Lietuvoje. Prienų rajono Čiapajevo kolchoze pernai arkliais buvo suvežta 40% šieno bei šiaudų, išvežta į laukus pusė viso mėslo. Alytaus, Prienų, Joniškio, Utenos rajonų kolchozuose vis dar laikoma po 20-40 arklių. Arklys ypač svarbus darbiui sodybinuose sklypuose. S. Svetlausko duomenimis, didėjančią problemą sudaro veislei tinkamų erelių trūkumas.

ABITURIENTŲ EGZAMINAI

Birželio pradžioje abiturientų egzaminus bendrojo lavinimo mokyklose laikė apie 32.000 vienuoliktojų, o jų skaičių papildė dar ir 19.000 gamybininkų, kurie mokėsi dirbdami. Spauda paskelbė lietuvių kalbos ir literatūros rašomojo darbo temas: “Kova dėl duonos ir žemės P. Cvirkos romane “Žemė maitintoja””, “Tikėjimas pergale Didžiojo Tėvynės karo metais S. Nėries poezijoje”. Prie jų prijungiamas ir laisvoji tema “Be Motinos aš dar turėjau Mokytoją”, kurios autorius yra rašytojas Jonas Avyžius, salia motinos iškelęs ir mokytojo vaidmenį, taip pat labai svarbų jaunuolio gyvenime.

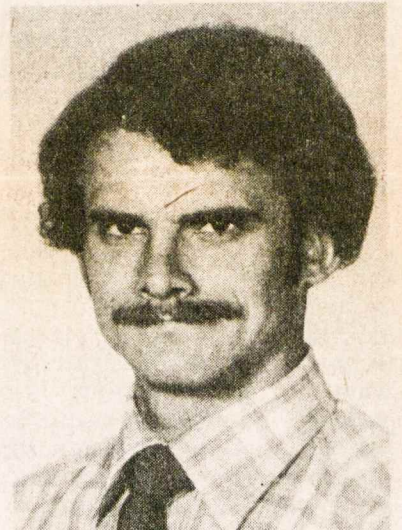
V. Kst.

Tautiniai lietuvių drabužiai “Vilniaus” paviljone Toronte, kuris buvo įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse Karavano metu

EDMUNDAS GULBINAS, BASC, šiais metais baigęs Toronto universitetą cheminę inžineriją labai gerai pažymiais. Jis yra Vlodo ir Apolonijos Gulbinų sūnus. Priklausė tautinių šokių grupei “Atžalynas”. Dirba kaip pramonės inžinierius gamtos priežiūros ministerijoje Toronte

RIMAS-JONAS MAURUKAS, MD, baigęs mediciną Ohio State universitete, JAV-se. Gimė 1953 m. Toronte, Kanadoje, kur jo tėvas Jonas Maurukas 1955 m. gavo klinikinės chemijos daktaro laipsnį. Tėvams (motina — Dalia Kubertavičiūtė) persikėlus į JAV, Rimas pradinių mokslų baigė Elyrijoje, Ohio. Gimnazijoje buvo klasės pirmininku ir teniso komandos kapitonu. Medicinos paruošiamuosius mokslus baigė Ohio State universitete. Baigęs mediciną, specializuosis vidaus ligų srityje Mount Carmel Medical Center, Columbus, Ohio. Narys Lietuvių Studentų Sąjungos ir korporacijos “Neolituanian”. Anūkas mirusių Lietuvos dramų aktorių Antaninos (Vainiūnaitės) ir Petro Kubertavičių

VYTAS-JONAS ZULYS šį pavasarį baigė Toronto universiteto medicinos fakultetą garbės pažymėjimu (honours). 1974 m. Toronto universitete gavo fiziologijos bakalauro laipsnį. Už pastangas moksle yra gavęs visa eilę premijų ir stipendijų. Yra baigęs Toronto Maironio mokyklą, buvo aktyvus jūrų skautas, “Gintaro” šokėjas, reiškesi Toronto universiteto lietuvių studentų klubo veikloje. Po vienerių metų praktikos žada gilintis medicinos srityje

Hamilton, Ontario

GRAZIOJE FREELTONO šventovės salėje būsimai nuotakai Irenai Žilvitytei jos krikšto mama Janina Paušienė su dukra Aldona suruošė nauju mergvakari. Atsilankė apie 80 ponių, kurios apdovanojo jaunąją gražiomis dovanomis. Ištaigingos vaivės ir sumaniai Aldonos praves-tas vakaras ilgai liks dalyvių atmintyse!

Viena iš dalyvių

Keswick, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems už gausų dalyvavimą, už sveikinimus ir taip brangias dovanas, gautas mano 25 metų gimimo proga. Man buvo labai malonu pabūti drauge su Jumi visais bent trumpą laiką. Ypatingai dėkoju: p.p. B. A. Petkevičiui, P. L. Murauskams, J. Morkūnams ir P. Ūkelienei — už rūpestį bei paaukotą laiką ruošiant pobūvį. Dėkoju p. A. Šileikai už pobūvio pravedimą, kun. klebonui A. Simanavičiui už maldą, p.p. Vaitkevičienei ir Juknienai už pagamintą skanią vakarienę.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū — Romas Krilavičius
NORITE SUSIPAŽINTI su “Tėviškės Žiburių” savitrašėiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiem skaitytojams “TZ” pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor St. West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Venecuelos lietuviai, suruošę krikštynas neperiodinio leidinio “Gairė”, kurio buvo paminėta sukaktis 30 metų lietuvių veiklos. Iš kairės: VLB pirm. J. Kukanauza, dr. P. Dambra, N. Deveikienė, kun. A. Perkumas

LIETUVIŠKA NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMO IR PARDAVIMO ĮSTAIGA

HAMILTONE

TRI Realty LTD.
REAL ESTATE BROKERS

1127 MAIN STREET EAST,
Hamilton, Ontario L8M 1P2

Savininkas **Zigmas Didžbalis**, turįs 25 metų praktiką toje srityje. PERKANT ir PARDUODANT, kreiptis nuo 9 v. ryto iki 9 v. vakaro.

Telefonas 549-3594

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui TALKA REIKALINGAS TARNAUTOJAS

paskolų reikalams (Loan Officer), mokantis lietuvių kalbą, norįs dirbti finansinėje srityje, kurioje yra galimybės progresuoti. Atlyginimas — pagal turimas kvalifikacijas ir susitarimą. Prašymus siųsti “Talkos” valdybos pirmininkui J. Krištolaičiui, 830 Main St. E., Hamilton, Ont. L8M 1L6

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas “TALKA”
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7½%
term. depozitus 1 m. 8¾%
term. depozitus 3 m. 9¼%
pensijų fondas 9%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 10%
nekiln. turto pask. 9¾%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVOS VYCAI 65-tą kartą į savo metinį seimą susirinks rugpjūčio 16-20 d.d. Syracuse mieste, N.Y. Seimą organizuoja ir juo rūpinasi vietinė 140-toji kuopa. Jam pasirinktas šūkis: “Upstate in 78 — Syracuse”. Pradines seimo Mišias Sv. Stepono šventovėje laikys klebonas kun. B. Garstka — 140-tosios kuopos dvasios vadas. Seimo atidaryme kalbės Syracuse miesto burmistras L. Alexander, apskrities pareigūnas J. Mulroy. Linksnavakaryje dainuos baritonas kun. R. Balch-Balčys, šoks iš Ročesterio atvykusio “Lazdyno” šokėjai, bus suvaldintas “Vargšas Tadas”. Numatomas pokylis su šokiais, golfo turnyras. Baigmines seimo Mišias Nekalto Prasidėjimo katedroje koncelebruos Syracuse vysk. F. Harrison, arkiv. Ch. Salata iš Oklahoma City ir vysk. V. Brizgys iš Čikagos.

ANTKAPINI JUODO GRANITO PAMINKLĄ 1976 m. lapkričio 24 d. Vasingtone mirusiam kalbininkui Leonardui Dambriūniui vietinės Cedar Hill kapinės gegužės 21 d. pašventino kun. dr. Tomas Žiuraitis. Iškilnė buvo pradėta Dominikonų koplyčioje jo atlaikytomis pamaldomis ir pamokslu, nušviestais a.a. L. Dambriūna kaip taurų lietuvių, moklininką ir žmogų. Paminklo pastatymu pasirūpino velionies našlė Elena, našis Algis ir dukra Marytė, dirbanti Vasario 16 gimnazijoje. V. Vokietijoje, negalėjusi atvykti į Vasingtoną.

SIMTAJI SAVO GIMTADIENI Lietuvių Klube DuBois mieste, Pensilvanijoje, kovo 6 d. atšventė dukas Juozas Markalionis, į JAV atvykęs 21 metų amžiaus. Net 46 metų jam teko dirbti anglies kasyklose. Sukaktuviniui specialų sveikinimą įteikė DuBois burmistras M. Vrahas. Sveikinimo laiškas buvo gautas ir iš prez. J. Carterio, o muz. Lawrence Welk, kurio televizijos programoms taip patinka J. Markalionis, atsiuntė jam savo nuotrauką su autografu. Sukaktuviniuose pietuose dalyvavo net penkis šios šeimos kartos, nes J. Markalionis turi šešias dukras, vieną sūnų, 22 vaikaičius, 59 provaikaičius ir netgi 3 proprovaikaičius. Sekančią dieną Mišias už savo senelį atnašavo jo vaikaitis kun. Juozas Markalionis, mišijonierius iš Brazilijos. Sukaktuviniukas J. Markalionis, nors ir būdamas pensininku, pokaryje kvietė lietuvių iš V. Vokietijos, padėjo jiems įsikurti. Niujorko Kultūros Židinio statybai yra paaukojęs \$1.000. Jo žmona Twila mirė 1961 m. Gyvenant pas vieną savo dukrą, kurios vyras M. Petrosky taip pat yra mires. Sukaktuviniuko sūnus Vincas yra dantų technikas, sulaukęs jau 76 metų amžiaus, bet dar veiklus Lietuvos vyčių eilėse.

ALB KRASTO VALDYBA, vadovaujama pirm. A. Kabailos, ėmėsi pastangų, norėdama išryškinti darbių partijos liniją Pabaltijų klausimu. Jų premjeras G. Whitlamas buvo oficialiai pripažinęs Baltijos respublikų įjungimą į Sovietų Sąjungą, bet šį pripažinimą atšaukė rinkimus laimėjęs liberalų premjeras M. Fraseris. A. Kabaila atsakymą gavo iš darbių parlamento K. S. Wriedto, kuris darbių liimėjimo atveju būtų Australijos užsienio reikalų ministeriu. Jame rašoma: “Būsimoji darbių vyriausybė nepažeis dabartinės vyriausybės priimto Etijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon de facto pripažinimo”. Kitais žodžiais tariant, šių respublikų įjungimas nebus įteisintas de jure pripažinimu, kaip buvo padaręs G. Whitlamas.

ARGENTINA
MOTINOS DIENA Argentinos Lietuvių Centras paminėjo gegužės 14 d. įvadinį pirm. J. Mičiūdo žodžiu, studentės Renatos Jurgelevičienės paskaita, O. Ūžinskienės manologu “Verpėja”. Tautinių šokių ir dainų programą atliko “Žilvicio” ansamblis, paruoštas N. Zavičkaite. Mahne. Lietuviškų dainų padainavo Robertas Pocius, jų visą pykę — Danielius ir Jurgis Urbonai. AL centro pirm. J. Mičiūdas, pagerbdamas pasižymėjusias motinas, scenon pakvietė Angelę Burbienę ir Elvyrą Urbienę. Jų vaikai aktyviai reiškiąs Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjungoje ir AL Centre. Abiem motinom įteikta po gėlių puokštę. Motinos Dienos minėjimas Aušros Vartų parapijoje buvo pradėtas gyvoms bei mirusioms motinoms skirtomis klebono kun. J. Petraičio, MIC, Mišiomis ir pamokslu. Giedėjo Sv. Cecelijos choras, vadovaujamas P. Gudkevičiaus. Po pamaldų už mirusias motinas pasimelstė prie Marijos statulos parapijos sodelyje. Žodį apie motinas parapijos salėje tarė kun. A. Steigvilas, MIC. Duotę programą atliko dainininkės Uršulė Blumbergienė ir Albina Simkūnienė, solo dainavo Zuzana Gražulevičienė. Gėlių puokštės ir dovanėles, simboliškai skiriamas visoms motinoms, gavo programai vadovavusi V. Deveikienė ir “Laiko” red. O. Kairielienė.

Argentina

BRITANIJ
LIETUVIŲ SODYBOJE gegužės 27-28 d.d. įvyko Britanijos lietuvių saskrydis, susilaukęs gausių dalyvių iš Londono bei kitų miestų. Nemažai jų daliai teko apsinakvoti automobiliuose, palapinėse ir kaimyniniuose viešbučiuose. Sekmadienį prie lietuviško kryžiaus Mišias koncelebravo Lietuvių Sodybos kapelionas kun. A. Geryba ir Bradfordo lietuvių kapelionas kun. J. Kuzmickis. Melstasi už pavergtą tėvynę, jos kankinius, laisvės siekiančią tautą. Apie jos skaudžią sovietinę vergiją savo pamokslė prabilo kun. J. Kuzmickis. Pamaldos užbaigtos giesme “Marija, Marija” ir Tautos himnu. Koncertinė programa vyko aikštėje prie Lietuvos ir Britanijos vėliavų. Ją atliko Londono lietuvių tautinių šokių grupė, Gloucesterio lietuvių jaunimas ir svečių latvių grupė, šokusi savo tautinius šokus. Padėkos žodį D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vardu tarė S. Kasparas. Tarp svečių buvo čikagietis kun. V. Bagdanavičius, MIC. DBL Sąjungos centro valdyba ir skylių atstovai turėjo progą aptarti ateities veiklą. Kiti saskrydžio dalyviai grojėsi a.a. J. Lužos pasodintomis, žiedais pasiūšusiomis obelaitėmis. Jaunimas maudėsi baseine, šoko Lietuvių Sodybos salėje, meškerojojei bandė savo laimę ežerelyje. Sodyboje gyvenantys lietuviai pensininkai džiaugiasi savo nuolatiniu kapelionu kun. A. Geryba, kasdien jiems laikančiu Mišias.

Brazilija

KULTŪRINE BALTIEČIŲ PARODA septintą kartą bus surengta Sao Paulo mieste liepos 21 d., minint Baltijos respublikų nepriklausomybės paskelbimo šėšiasdešimtmetį. Parodos ruošia rūpinasi baltiečių komitetas, vadovaujamas J. Čiuvinio. Gauta ta pati “Portinari” sale, kurioje ir anksčiau buvo rengiamos baltiečių parodos.

Venecuela

VENECUELLOS LIETUVIAI pokarinės imigracijos trisdešimtmetį (1947-77) paminėjo specialiu neperiodinio laikraščio “Gairė” numeriu, redaguotu VLB pirm. Juozo Kukanauzės. “Gairės” 1-12 numerius išleido Venecuelos lietuvių katalikų komitetas, o sukaktuvėms skirtą 13 nr. — Venecuelos LB valdyba. “Gairė”, leidžiama nuo 1974 m., buvo spausdinama rotatoriumi. Su paskutiniu numeriu pereiną į ofsetą, pasirinktą žurnalo formatą. Trisdešimt metų siekiančių lietuvių veik-

lą Venecueloje atspindi gausios nuotraukos ir apžvalginiai rašiniai. Iš jų sužinome, kad pirmieji lietuviai Venecuelon atvyko 1946 m. pabaigoje, o 1947 m. jų jau buvo apie 1.000. Šiuo metu Venecueloje yra apie 230 lietuviškų šeimų, kurių 63% yra mišrios. Lietuviško atžalyno, skaitant vaikus bei jaunuolius iki 30 metų amžiaus, yra apie 130. Veikloje betgi reikšiami tik mažesnioji jų pusė. Tautinių šokių grupės veikia Valencijoje ir Karake, karta susijungdamos į vieną. Pirmuoju Venecuelos lietuvių kapelionu 1949-54 m. buvo kun. A. Sabaliauskas, SDB, dabartinis kapelionu yra jo darba perėmęs kun. A. Perkumas, SDB. Religinė veikla gerokai susilpnėjusi. Seniau kun. A. Perkumas, SDB, kartą į mėnesį aplankydavo visas didesnes lietuvių kolonijas ir jose laikydavo Mišias. Dabar reguliarios mėnesinės pamaldos tėra Maracay mieste ir Karake, o kitose trijose kolonijose 2-3 kartus per metus. Kalta yra ne kapelionas A. Perkumas, SDB, bet patys lietuviai, mažiau besidominantys pamaldomis, nes jų laikymą teko sumažinti dėl lankytų stokos.

Australija

FEDERACINIAME AUSTRALIJOS SENATE gegužės 31 d. apie sovietų okupuotą Lietuvą prabilo senatorius John W. Knight, primindamas šeštąsias už Lietuvos laisvę susidėginusio R. Kalantos mirties metines, S. Kudirkos tragediją bei jo grįžimą į JAV. Jis taipgi atskleidė dvi kitas gyvybių aukas liėpsnėse — sanitarijos techniko Stonio Varėnos turgiavietėje ir darbininko Adriauską Kaune. Istraukomis iš įvairių šaltinių J. W. Knight supažindino Australijos senatorius su Lietuvos istorija, šios tautos pastangomis atgauti laisvę. Senatorius J. W. Knight kalba buvo įtraukta į tos dienos senato leidinio “Daily Hansard” 2203-5 psl. Medžiagos šiai kalbai parūpino Kanberioje gyvenantis Albertas Balsys.

ALB KRASTO VALDYBA, vadovaujama pirm. A. Kabailos, ėmėsi pastangų, norėdama išryškinti darbių partijos liniją Pabaltijų klausimu. Jų premjeras G. Whitlamas buvo oficialiai pripažinęs Baltijos respublikų įjungimą į Sovietų Sąjungą, bet šį pripažinimą atšaukė rinkimus laimėjęs liberalų premjeras M. Fraseris. A. Kabaila atsakymą gavo iš darbių parlamento K. S. Wriedto, kuris darbių liimėjimo atveju būtų Australijos užsienio reikalų ministeriu. Jame rašoma: “Būsimoji darbių vyriausybė nepažeis dabartinės vyriausybės priimto Etijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon de facto pripažinimo”. Kitais žodžiais tariant, šių respublikų įjungimas nebus įteisintas de jure pripažinimu, kaip buvo padaręs G. Whitlamas.

Britanija

LIETUVIŲ SODYBOJE gegužės 27-28 d.d. įvyko Britanijos lietuvių saskrydis, susilaukęs gausių dalyvių iš Londono bei kitų miestų. Nemažai jų daliai teko apsinakvoti automobiliuose, palapinėse ir kaimyniniuose viešbučiuose. Sekmadienį prie lietuviško kryžiaus Mišias koncelebravo Lietuvių Sodybos kapelionas kun. A. Geryba ir Bradfordo lietuvių kapelionas kun. J. Kuzmickis. Melstasi už pavergtą tėvynę, jos kankinius, laisvės siekiančią tautą. Apie jos skaudžią sovietinę vergiją savo pamokslė prabilo kun. J. Kuzmickis. Pamaldos užbaigtos giesme “Marija, Marija” ir Tautos himnu. Koncertinė programa vyko aikštėje prie Lietuvos ir Britanijos vėliavų. Ją atliko Londono lietuvių tautinių šokių grupė, Gloucesterio lietuvių jaunimas ir svečių latvių grupė, šokusi savo tautinius šokus. Padėkos žodį D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vardu tarė S. Kasparas. Tarp svečių buvo čikagietis kun. V. Bagdanavičius, MIC. DBL Sąjungos centro valdyba ir skylių atstovai turėjo progą aptarti ateities veiklą. Kiti saskrydžio dalyviai grojėsi a.a. J. Lužos pasodintomis, žiedais pasiūšusiomis obelaitėmis. Jaunimas maudėsi baseine, šoko Lietuvių Sodybos salėje, meškerojojei bandė savo laimę ežerelyje. Sodyboje gyvenantys lietuviai pensininkai džiaugiasi savo nuolatiniu kapelionu kun. A. Geryba, kasdien jiems laikančiu Mišias.

Vokietija

LAIKRASTIS “OLDENBURGISCHE VOLKSZEITUNG” birželio 14 d. išsidėjo trumpą pranešimą “Lietuva sovietinėje priepuspaudoje”, primindamas skaitytojams šį kraštą ištikusią tragediją. Kai Vokietija 1940 m. birželio 14 d. džiaugėsi Paryžiaus užėmimu, sovietiniai kariuomenės daliniai birželio 15-17 d.d. okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją, jas įjungdami į Sovietų Sąjungą. Lietuvą šiandien slepia sovietinė priepuspauda, jėga sunaikinusi jos nepriklausomybę, atnešusi persekiojamą Katalikų Bendrijai. Užsienio lietuviai, tarp jų ir tie, kurie gyvena Sv. Jadvygos prieglaudoje Vechtoje, primena laisvajam pasauliui, kad Lietuva yra sovietinėje priepuspaudoje. Pranešimas buvo iliustruotas Stasio Motūno škie, pagal kurį jis yra išdrožęs medinę skulptūrėlę, simbolizuojančią dabartinę Lietuvos vergiją.

A.a. KUN. JUOZO APANAVICIAUS laidotuvis Lietuvoje, Smilgiuose, š.m. balandžio 29 d. Dešinėje pusėje su vyskupiška kepuraitė — Panevėžio vysk. R. KRIKŠCIŪNAS

Folkloro ir mitologijos skyrius parodoje, kuri buvo surengta baltistikos studijų dienų proga Toronte. Šios parodos komisijai pirmininkavo O. Amolevičienė. Nuotr. St. Dabkaus

Inžinieriai ir architektai išeivijoje

XIII inžinierių ir architektų suvažiavimas Bostone

J. V. DANYS

1978. V. 27-29 d.d. Bostone įvyko XIII PLIAS-ALIAS (Pasaulio ir Amerikos Inžinierių ir Architektų Sąjungos) suvažiavimas. Dauguma Sąjungos narių yra JAV-se (8 skyriai) ir Kanadoje (3 skyriai); Australijoje yra 4 skyriai, taip pat yra Londone, Anglijoje, Buenos Aires, Argentinoje, Sao Paulo, Brazilijoje, ir Maracaibo, Venecueloje. Oficialūs atstovai suvažiavime buvo iš Bostono, Čikagos, Klevelando, Niujorko, Filadelfijos, Otavos ir Toronto. Suvažiavimas pradėtas gegužės 27 d. JA V-bių ir Lietuvos himnais bei kun. Antano Baltrašiuo invokacija.

Pažangiausia organizacija

Tarp eilės sveikintųjų nuosirdžiausius sveikinimus perdavė Elena Vasyliūnienė, Amerikos Liet. Moterų Federacijos Bostone pirmininkė, pareikšdama, kad Inž. ir Archit. Sąjunga yra pažangiausia lietuvių organizacija, nes joje sutelpta įvairių politinių įsitikinimų, įvairių religijų ir ideologijų žmonės, o Bostono skyrius yra išsiskiręs pirmininke moterį — Dalia Ivaškiene. Iš tikrųjų D. Ivaškiene yra ne pirmutinė pirmininkė šioje smarkiai vyrų dominuojamoje organizacijoje. Jau 1968 m. Los Angeles Žibutė Brinkienė buvo išrinkta skyriaus pirmininke, o vėliau dvejus metus buvo centro valdybos narė.

Kaikurie atlikti darbai

Sąjungos pirm. archit. Albertas Kerelis savo įžanginėje kalboje ir centro valdybos pranešime išvardino svarbiausius atliktus darbus per praėjusius trejus metus. Daugiausia darbo įdėta ruošiant III Mokslo ir Kūrybos Simpoziumą Čikagoje 1977 m. Architektūros, technologijos ir tikslųjų mokslų dalyje skaityta 41 paskaita. Inžinierių sąjungos nariai atliko daug organizacinių darbų, dalyvavo lėšų telkime ir simpoziumo leidinio išleidime. „Simpoziumas“ formaliai išsiregistravo, ir jo tarybą įeina 2 PLIAS nariai, kiti yra iš Lituanistikos Instituto, Gydytojų S-gos ir JAV Bendruomenės. Žieminę studijų konferenciją įvyko St. Petersburg, Florida-

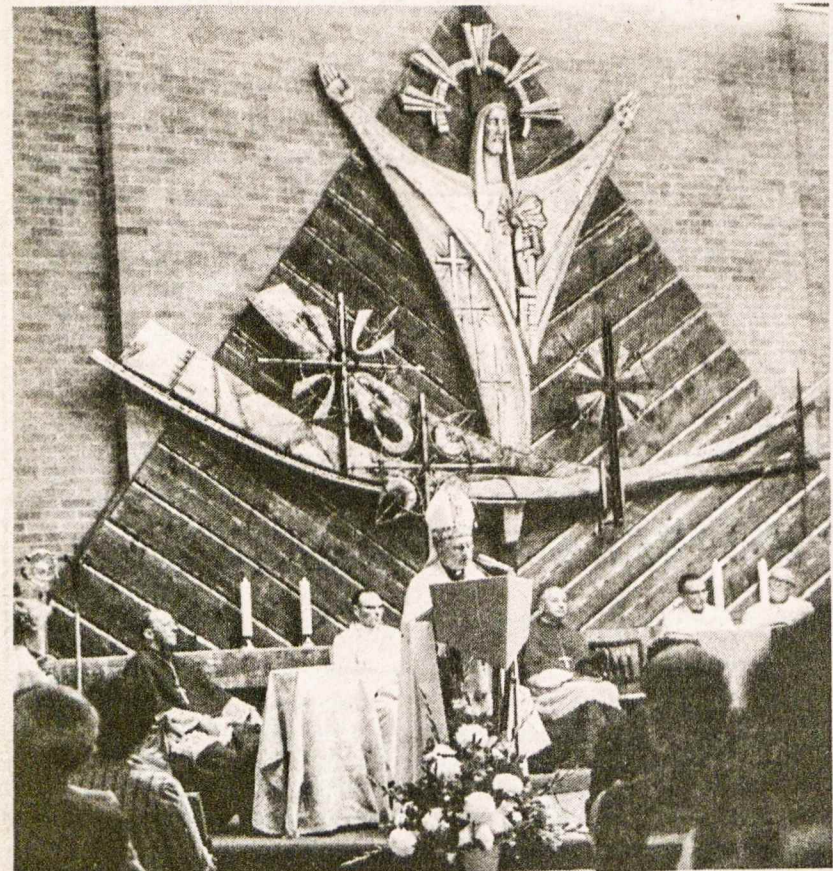

Architektas ALBERTAS KERELIS — Pasaulio Lietuvių ir Amerikos Lietuvių Inžinierių bei Architektų Sąjungos pirmininkas

je, 1976. II. 23—III. 6 su 9 paskaitomis, menine dalimi ir pokyliu. Išleistas jubilėjinis „Technikos Žodis“ PLIAS-ALIAS 25 metų Amerikoje veiklai paminėti, taip pat „Inžinierių ir Architektų vardynas“. Paskelbtas konkursas paruošti projektą paminėti inž. Stepono Kairio, Vasario 16 akto signataro ir didelio veikėjo Lietuvos nepriklausomybę atstatant.

Darbai Australijoje

Centro valdyba sustiprino ryšius su Brazilijos ir Venecuelos skyriais, kurių atstovai lankėsi Čikagoje. Pirm. A. Kerelis ir vicepirm. S. Jokūbauskas lankėsi Anstralijoje ir susitiko su Adelaidės, Kanberos, Melburno ir Sidnėjaus skyrių valdybomis bei nariais. Australijoje esantieji inžinieriai (sąrašuose yra apie 90) susidomėjo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumu ir mano, kad jie gali panašų suorganizuoti Australijoje. Iniciatyvos imasi Melburno skyrius, turintis per 50 narių. Jau paskyrė du asmenis simpoziumui organizuoti ir mano, kad jis galės įvykti 1979 m. Ir Amerikoje simpoziumo idėją iškėlė Inž. ir Arch. Sąjunga 1978 m. suvažiavime Klevelande. Praktiškai tai galėjo įvykti, kai inž. B. Nainys, kaip tuolaikinis JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas,

Lietuvos Kankinių šventovės dedikacijos šventinio iškilmės š.m. birželio 11 d. dalyvavo trys vyskupai: vysk. T. B. FULTONAS, arkiv. A. PALMAS — pronuncijus Kanadai (kalba) ir vysk. V. BRIZGYS. Nuotr. O. Burzdžiaus

ėmėsi organizavimo ir lėšų telkimo darbo.

Kritiškas žvilgsnis į save

Simpoziumo forma svarstytos Sąjungos problemos. Pagrindiniai referantai buvo dr. inž. Jurgis Gimbutas iš Bostono (Lituanistikos Instituto pirmininkas), inž. Juozas Danys iš Otavos (dirbantis KLB ir Kanados Baltiečių Federacijoje) ir prof. P. Zundė iš Atlantos, Ga. (buvęs Vokietijos LB pirmininkas, vienas iš Vasario 16 gimnazijos organizatorių).

Sunkumai prasideda kaikuose skyriuose. Sunku įtraukti jaunimą, nors tai bendra problema visoms organizacijoms. Trūksta vadovų, bet jų būtų, jei inžinieriai taip aktyviai neįsijungtų į kitas organizacijas, kaip Bendruomenė, meno ansambliai, kultūriniai sambūriai ir t.t. Potencialas dar yra didelis, ir Sąjunga atlieka svarbų darbą, kai prisideda prie svarbių projektų. Sąjungos stiprumas yra jos neutralumas politiniams ir ideologiniams sambūriams.

J. V. Danys pasiūlė keletą programinių idėjų, iš kurių daugiausia dėmesio susilaukė siūlymas, kad Sąjunga į savo tikslus įrašytų, jog lietuvių mokslo ir profesinio palikimo išlaikymas (heritage) yra vienas iš svarbiausių Sąjungos tikslų.

Ar bus pasaulio galas?

Dr. Jonas S. Zmuidzinis iš Kalifornijos skaitė paskaitą „Dalelių fizika ir kosmologija“. Pirmiausia nagrinėjo medžiagos sudėtį ir šių dienų pažinimą ir mažiausią dalelių sudėtį ir jų sąveiką. Šių dienų kosmologijoje — visatos sąrangos bei jos dėsningumo aiškinime pagal moderniąją atomo fiziką iškilo naujos teorijos. Bene daugiausia yra pripažinta „sprogimo“ teorija. Atsiradus perdidelei medžiagos koncentracijai, įvyko sproginimas. Taip sukurta mums žinoma visata plečiasi. Plečiantis nustojama šilumos. Jei šis procesas nesustos, tai, temperatūrai nuolat krintant, palaipsniui viskas sušals. Bet toks procesas nebūtinai turi eiti viena kryptimi — visata gali pradėti trauktis ir tankėti. Tada temperatūra kils ir karštis viską išnaikins. Taigi, pagal šią teoriją pasaulio galas bus... Ar reikia susirūpinti? Tai tik tiems, kurie viską planuoja bilijonams metų, nes tiek laiko truks šis procesas.

Bendrybės

Šis suvažiavimas buvo daugiau atskaitinio pobūdžio bei paskaitų serijos, parodų ir pan. Tai bene dėl neseniai įvykusio Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo, kur inžinieriai įdėjo daug darbo.

Ateinantiems trejiems metams centro valdyba išrinkta iš Bostono inžinierių: Vytautas Izbickas — pirmininku, nariais K. Devenis, R. Bričkus, J. Dačys, V. Ziaugra, J. Stuoipis, B. Galinis ir G. Banaitis.

Pokylis ir suvažiavimas įvyko istoriniame Bostono viešbutyje „The Coopley Plaza“. Koncertinę dalį atliko Genė Ugianskienė, akompanuojant kompozitoriui Jeronimui Kačinskui.

• Stiprių žmonių esame reikalingi, nes stovime prieš didelį uždavinį — nesundyti trąša svetimosiose, o išsikleisti pasaulyje Lietuvos žiedu, kuriant dvasinės erdvės Lietuvą. DR. J. GIRNIUS

Meno diena Los Angeleje

Naujos Mišios šv. Kazimiero garbei • Dailės paroda • Seksteto koncertas

ALG. GUSTAITIS

Kompozitorius kun. Bruno Markaitis sukūrė Mišias lietuvių tautos šventajam Kazimieriui. Jos pirmą kartą buvo išpildytos 1978 m. birželio 18 d. Šv. Kazimiero šventovėje Los Angeles, Kalifornijoje. Dirigavo pats kompozitorius. Mišiose giedama: įžanginė procesija, Kyrie, Gloria, Sanctus, Pater Noster, Agnus Dei, Užtarki Tu, Marija (Prano Lemberito žodžiai), Varpų šventė.

Solistai: Birutė Dabšienė, Pamela Scanlon — sopranai, Janina Čekanauskienė — mezzo sopranas, Timothy Parmelee — tenoras, Rimtautas Dabšys — bosas. Instrumentalistai: Betty La Magna, Raimundas Mockus, Kirk Hunter, Eric Jung, Asta Grakauskaitė — smuikai; Jūratė Raulinaitytė, Christina Jung — violončelės; Sigitas Raulinaitis — fleita, Brian O'Connor — valtornė, Jack Arnold — mušamieji. Prie vargonų — Raimonda Apeikytė.

Mišios gražios, malonios klausytis, augštin keliančios. Susipažinęs su Sv. Kazimiero gyvenimu garsuose gali atpažinti nemažą istorinių įvykių, perduotų muzikiniais garsais. Pagarba kompozitoriui Markaitiui!

Mišių metu gražų, lietuvišką, patriotinį pamokslą pasakė prof. kun. Vincas Bartuška, atvykęs svečiuose iš Niujorko.

Taip buvo pradėta Kalifornijos Lietuvių Diena, surengta prel. kun. Jono Kučingio.

Parapijos mokyklos patalpose buvo surengta dailininkų paroda. Dalyvavo keletas vietinių ir tolimesnių dailininkų. Dail. J. Andrašiūnas yra padaręs didelę pažangą savo ryškiai realistinėje kūryboje.

Noriu išskirti dail. Iloną Brazdžionienę. Jau keleri metai ji džiugina kaliforniečius savo lietuviškomis tematikomis, savitai primityvia išraiška. Daugelis jos paveikslų turi mintį, prabėgoms nepastebimą, bet ryškiai pajuntamą išsiūturėjus, pamąčius, pajieškios priežasties, kodėl taip nupiešta.

Daug jos paveikslų yra rudos spalvos. Kodėl rudi? Dailininkė pasakė, kad grįžusi po buvimo okup. Lietuvoje su liūdina nuotaika. Tą lietuvių skausmą, paslepimą šypsena ir juoką, tautiniai šokiai, pasivaikščiojimai ar pasakomis apie senąją tautos praeitį, ji bandė perkelti į paveikslus.

Ypač patrauklus paveikslas „Motinos džiaugsmas“, kur mo-

tina, iškėlus kūdikį, žiūri į jį, o antrasis — išsikirtęs į jos sieloną. Šiame paveiksle yra daug gilių minties, nuotaikos ir siaubos, koks dabar nuolat jaučiamas pavergtųjų. Todėl ir džiaugsmas nėra tikras, ir motinos žvilgsnis nėra meilus, ir vaikų judesiai tarsi šauksmingi. Net medžiai pastyrusiomis, virš žemės tysojančiomis šaknimis šaukiasi laisvės, galimybės išsitiesti ir būti tikrais medžiais.

Ruduosiuose paveiksluose yra kiek skubėjimo, gal net pasikartojimo, betgi yra dailininkų, kurie kartojasi metų metais. Vėlesnieji jos paveikslai, jau atsikračius okupacinės nuotikos, yra lengvai žalsvi, gelsvi ir lengvai spalvingi. Yra minties, lietuviškų minčių, bet jaučiamas blaškymasis, skubėjimas, gal neužbaigimas. Iš jaunų dailininkės ateityje laukitina stipresnių kūrybinių darbų.

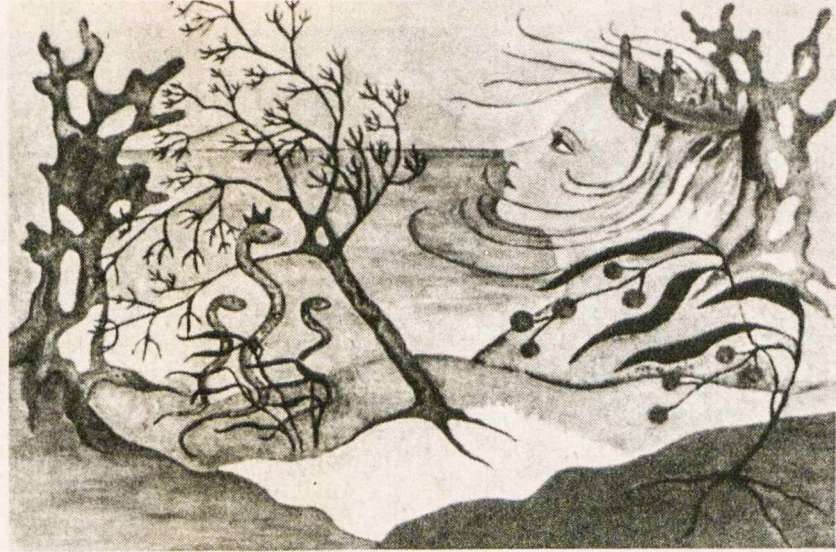
Koncertas

Trečioje Lietuvių Dienos dalyje — koncertas amerikiečių gimnazijos salėje.

Pagrindiniai svečiai: vyrų sekstetas iš Bostono, vadovaujamas kompozitoriaus J. Gaidelio. Seksteto nariai: Bronius Banaitis, Vytautas Eikinas, Norbertas Lingertaitis, Helmutas Lingertaitis, Ričardas Lizenis, Pranas Simkus. Vyrų gražūs ir gražiai padainavo nemažą dainų. Gal nebuvo reikalo dainuoti Fr. Chopino, Fr. Schuberto, J. Offenbacho melodijų, kurios visiems žinomos ir nekartą girdėtos kitomis kalbomis. Publikai patiko lengviau skambančios dainos, kaip „Nemunėli“ — A. Bražinsko, „Pienė“ — J. Gaidelio, „Dana“ — J. Gaidelio, „Kelinė“ — Ablėnaitės. Jiems reikėtų parengti profesionališką plokštelę drauge su A. Pakalniškyte ar kuria kita soliste.

Žmonės nenori klausytis liūdinių dainų. Sekstetas buvo labai šiltai priimtas. Ačiū visiems, ypač kompoz. J. Gaideliui, nesibijančiam kurti ir atlikti linksmų kūrinėlių. Anita Pakalniškytė iš Kanados yra pirmą kartą solistė, jau antrą kartą atvykusi į Los Angeles Lietuvių Dieną, nors tebeturi vos 20 metų. Ji yra tikra lietuviška lakštingala. Ne be reikalo jau laimėjusi daug aukso medalių įvairiose dainavimo varžybose. Gaila, kad studijuojama farmacija.

Graži Lietuvių Diena baigta Lietuvos himnu, sugiedotu visų gausiai atsilankiusių. ILONA BRAZDŽIONIENĖ EGLES MASTYMAS

ILONA BRAZDŽIONIENĖ

EGLES MASTYMAS

Atsiūsta paminėti

ATEITIS nr. 4, balandis. Ateitinių Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos krypties žurnalas, gaunamas pas adm. J. Polikaitį, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

SALTINIS 1978 m. nr. 1 (1326). Religinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia kas antrą mėnesį Tėvai marionai ir Sv. Kazimiero Sąjunga, redaguoja kun. S. Matulis, MIC. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Rev. Albert J. Contons, ST. CASIMIR, 520th Anniversary of His Birth, 48 psl. brošiūrėlė, išleista Lietuvos vyčių, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Tiražas — 4.000 egz. Kaina — \$1. Užsakant 10 ar daugiau — po \$0.50.

EVANGELIJOS SVIESA, du numeriai — 1978 m. pavasario ir vasaros. Trimėnesinis krikščioniškos minties evangelikų žurnalukas, leidžiamas kun. K. Burbulio, 3426 N. Plainfield Ave., Chicago, Ill. 60634, USA.

MOSŲ ŽINIOS nr. 8 (130), gegužės 14 d. Dvasiaitinis lietuvių jėzuitų ir Jaunimo Centro biuletenis, redaguoja kun. A. Saulaičio, SJ. Administruoja P. Kleinotas, SJ, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Tiražas — 4.000 egz. Kaina — \$1. Užsakant 10 ar daugiau — po \$0.50.

EVANGELIJOS SVIESA, du numeriai — 1978 m. pavasario ir vasaros. Trimėnesinis krikščioniškos minties evangelikų žurnalukas, leidžiamas kun. K. Burbulio, 3426 N. Plainfield Ave., Chicago, Ill. 60634, USA.

MOSŲ ŽINIOS nr. 8 (130), gegužės 14 d. Dvasiaitinis lietuvių jėzuitų ir Jaunimo Centro biuletenis, redaguoja kun. A. Saulaičio, SJ. Administruoja P. Kleinotas, SJ, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų

Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8

Tel. 361-0303

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SIMO KUDIRKOS ATSIMINIMŲ KNYGA „For Those Still at Sea“ („Tiems, kurie dar jūroje“) išleido leidykla The Dial Press, 1 Dag Hammarckjold Plaza, New York, N.Y. 10017, USA. Kaina — \$7.95. Knyga, turinti 226 psl., yra paruošta su jaunu žurnalistu Larry Eichel — laikraščio „Philadelphia Inquirer“ sporto korespondentu. Pagrindą sudaro jo pasikalbėjimai su S. Kudirka, naudojantis vertėjų pagalba, ir paties L. Eichelio suteikta medžiaga, duodanti tragiškų įvykių „Vigilant“ laive fona. Lietuvių pastangas išlaivinti S. Kudirkai jam nušvietė dr. K. Bobelis, A. Gečys, Gražina Paegle, Aušra Zerr, L. Eichel taipgi turėjo pasikalbėjimą su Simonu Griiliu, kuris buvo kalintas su S. Kudirka ir dabar yra išleistas Izraelin. Savo atsiminimuose S. Kudirka pasakoja apie gražinimą Klaipėdon, ten vykusią bylą, kančias Potmos ir Permės vergų darbo stovyklose, Vladimiro kalėjime. Į jo pasakojimus įpinti kančios broliai lietuviai — nužudytas partizanas Vytautas Sulskis, kaliniai Antanas Jastrauskas, Mečys Kybartas, Julius Dubauskas, Jonas Silinskas, Jonas Kadziūnis ir jau minėtas Lietuvos žydas Simonas Griilius. Knyga turi 6 puslapius iliustracijų. Leidykla ją propaguoja S. Kudirkos apsilankymais JAV miestuose: liepos 5 d. — Filadelfijoje, liepos 6 d. — Vašingtone, liepos 7 d. — Bostone, liepos 10 d. — Čikagoje, liepos 11 d. — Houstone, vėliau — Niujorke iki liepos pabaigos. Susitikdamas su knygos pirkėjais, S. Kudirka jas autografuos, duos pasikalbėjimus spaudos atstovams.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS Niujorko židyns, vadovaujamas dr. A. Slepetytės-Janačienės, pagerbė š.m. vasario 9 d. m. rusi kalbininką prof. Alfredą Seną. Velionis buvo šveicaras, atvykęs Lietuvon, gerai išmokęs lietuvių kalbą, dirbęs Vytauto D. Universitete Kaune. Jo specialybė — germanistika, baltistika, slavistika. Lituanistikos Instituto pirm. dr. J. Gimbutas priminė minėjimo dalyvams, kad dr. A. Sennas yra šios institucijos garbės narys. Kun. prof. dr. V. Jaskevičius dalijosi atsiminimais apie susitikimus su velioniu Pensilvanijos universitete. Prof. A. Sennas nuopelnus lituanistikai atskleidė iš Ročesterio atvykęs prof. dr. A. Klimas, pas jį studijavęs germanistiką. Giminį vardu kalbėjo A. Masonis. Prof. dr. A. Sennas buvo vedęs lietuvaitę Mariją Vedulgaite, šeimoje varjo lietuvių kalbą.

PIRMAJI SAVO KONCERTĄ Sydnejuje, Australijoje, surengė Marijos Cox suorganizuota šokėjų grupė „Sūkurys“, turinti net 40 narių, kurių amžius svyruoja tarp 5 ir 17 metų. Tautinius šokius atskirai šoko jaunesnieji ir vyresnieji. Ypač įdomus buvo „Suktinis“, sutryptas penkiamečių Reginos Cox ir Raimundo Stašionio. Naujaji „Sūkurį“ gal tiksliau būtų vadinti ansambliu, nes programą dainomis papildė vyresniųjų merginų grupė, duetu — Audra Sliterytė ir Robyn Searl. Pastaroji yra australiukė, susidragavusi su lietuvaite, šokanti tautinius mūsų šokius, dainuojanti lietuviškas dainas. „Sūkurio“ vadovė Marinai Cox talkina Jonas Bireta ir akordeonistas Jonas Zubrickas.

SOL. ARNOLDAS VOKETAITIS dalyvavo simfoninio Čikagos orkestro koncerte, kurį gegužės 30 d. transliavo WFMT radio stotis. Su Niujorko Metropolitan operos dirigento James Levine buvo atlikta visa F. J. Haydn oratorija „Sutvėrimas“. A. Voketaitis giedojė Adomo partiją. AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLAIS \$5.000 paaugko čikagiečiai Petronėlė ir Motiejus Strumskiai. Metiniame leidyklos narių susirinkime nutarta šią sumą panaudoti kun. St. Ylos knygai „Lietuvių šeimos tradicijos“ išleisti. P. M. Strumskiai paskelbti pagrindiniais šio leidinio mecenatais. Naujojo ALB Leidyklos direktorių tarybą išrinkti: P. Aleksa, A. Dundzila, dr. K. Girnius, kun. A. Kezys, SJ, ir V. Lukas. Kandidatais liko S. Girnius ir J. Karvelis.

GAN RIBOTU TIRAZŲ pasirodžiusią dr. Jono Zmuidzin knygą prancūzų kalba „Commonwealth polonolitanen o l'Union de Lublin (1569)“ galima užsisakyti šiuo adresu: Walter de Gruyter & Co., D — 1000 Berlin 30, Genthiner Strasse 13. Kaina DM 78 (V. Vok. markės) arba 40 kan. dolerių.

TAUTINIUOSE ČIKAGOS NAMOSE Čiurlionio galerija, Inc. (antroji), birželio 14 d. sušaukė organizacijų atstovų pasitarimą, kuriame buvo aptartas artėjančias dail. Adomo Varno šimtasis gimtadienis, sudarytas specialus komitetas jam pasiruoti. Tautiniuose Lietuvių Namuose gruodžio 2 d. bus surengta akademijs sukaktuvininkui pagerbti, atidaryta apžvalginė jo kūrybinė paroda. Į rengių eiles galės įsijungti ir susirinkime nedalyvavusių organizacijų atstovai. Komiteto pirmininku išrinktas inž. Domas Adomaitis. Dail. A. Varnas pageidauja, kad jo pagerbimas Čikagoje būtų tik vienas.

LIETUVIŲ FOTOGRAFIJOS MENO DRAUGIJA atskaitinę metinę parodą surengė savo salone Vilniuje. Kiekvienas narys jau galėjo pateikti nedaugiau kaip šešias nuotraukas, nerodytas jokiose ligšiolinės parodose. Dalyvavo pusšimtis narių su maždaug 130 nuotraukų. Didžioji jų dalis buvo nespaltovos. Lankytojus labiausiai žavėjo turinio bei formos vienybės siekiantis V. Butyrino „Atsisveikimas“, A. Macijausko ciklas „Veterinarijos klinikoje“, J. Kalvelio ciklas papildančios kopų nuotraukos.

KAUNETIS A. MACIJAUŠKAS, dalyvavęs tarptautinėje fotografijos parodoje Čekoslovakijoje, Vitkovicių mieste, gavo pirmąją premiją už ciklą „Žmogus darbo ir buities aplinkoje“. Premijos taipgi susilaukė ir jo nuotrauka „Laivo remontas“. Antrąją premiją laimėjo vilnietis V. Korščikovas už portretinę nuotrauką „Sudėtinga diagnozė“. Specialią premiją Vilniui paršėvė ir Lietuvos Fotografijos Meno Draugija, nes šiai parodai buvo atrinkta net 18-ka jos narių nuotraukų.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambariais; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

ROYAL YORK- EGLINTON, gražus 6 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio likus metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

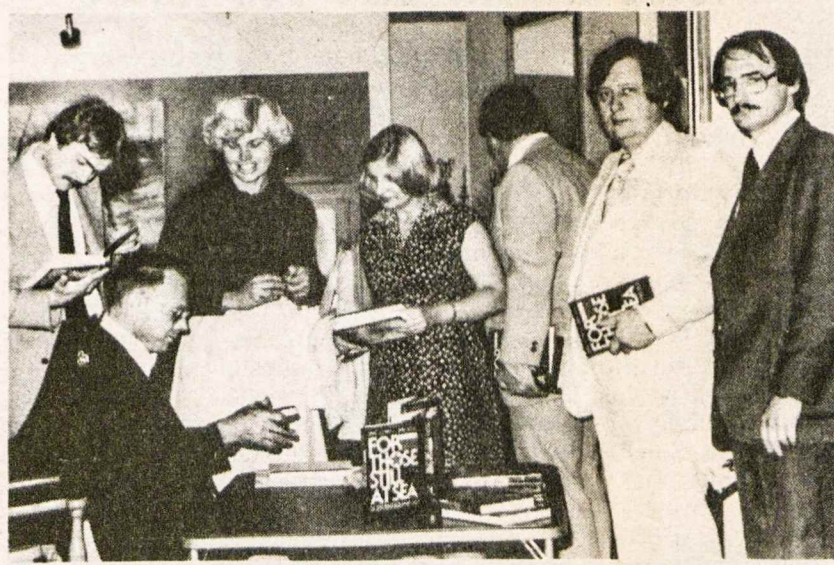
ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaaukštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaaukštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR
ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

SIMAS KUDIRKA autografuoja savo atsiminimų knygą "For Those at Sea" Klevelando lietuviams. Jis ten kalbėjo "City Club" nariams. Jo kalba buvo perduota vienuolikos radijo stočių ir užėmė ištisą valandą laiko. Iš kairės: S. Kudirka, P. Alšėnas, I. Bublienė, p. Neimaniėnė, R. Kudukis, A. Rukšėnas

KANADOS ĮVYKIAI

Neleidžia dirbti Kvebeke

Įtampą tarp Kvebeko ir Ontario sukėlė naujasis premjero R. Levesque įstatymas, nuo š. m. liepos 1 d. įvedęs griežtą kontrolę statybų darbininkams. Kvebeke dabar galės dirbti tik tie statybininkai, kurie gyvena šioje provincijoje. Remiantis apytikriais duomenimis, prie statybų Ontario provincijoje dirbdavo 5.600 kvebekiečių, o Kvebeke — 900 statybininkų ontariečių. Ontario statybininkų unijos jau seniai skundžiasi, kad kvebekiečiai atima darbus Ontario statybininkams. Premjero W. Davis vyriausybė betgi nereagavo, laikydamasi principo, kad ir ontariečiai, ir kvebekiečiai pirmiausia yra lygiateisiai kanadiečiai, kurių neturėtų varžyti provincinės sienos. Naujasis Kvebeko įstatymas pažeidė šį principą, priversdamas premjerą P. E. Trudeau, reikalaujant išsiaiškinti augščiausiam teisme, ar toks Kvebeko įstatymas nepažeidžia konstitucijos. Jeigu teismas jį pripažins legaliu, tada ir Ontario provincija priims įstatymą, uždaranį duris statybininkams iš Kvebeko, kurių skaičius yra keliskart didesnis už Kvebeke dirbusių ontariečių.

J. Richardsonas — liberalų atstovas federaciniame parlamente pasitraukė iš šios partijos, protestuodamas prieš premjero P. E. Trudeau pasiūlytą konstitucijos reformą. 1976 m. jis atsisakė krašto apsaugos ministerio pareigų, nesutikdamas su vyriausybės skelbiama oficialaus dvikališkumo politika. Pasak J. Richardsono, ji pažeidžianti visų kanadiečių lygybę. Konstitucijos reformos projekto jam taip pat yra nepriimtini tie paragrafai, kurie užtikrina dviejų oficialių kalbų — anglų ir prancūzų lygybę. Jo nuomone, tokia konstitucija atneš galutinį susiskaldymą. J. Richardsonas perėjo opozicijos pusėn, bet save žada laikyti nepriklausomu atstovu. Konservatorių vadas J. Clark turbūt ne nebandyd prisivilioti J. Richardsono, kad nesulipintų jau ir taip menkų savo partijos pozicijų Kvebeke, kurio prancūzų kilmės gyventojai J. Richardsoną laiko atviru savo priešu.

Specialią komitetą konstitucijos reformai svarstyti sudarė 20 federacinio parlamento narių ir 10 senatorių. Komiteto nariai senėdžiaus vasaros atostogų metu, lankysis įvairiose Kanados vietovėse, priimdami kanadiečių pasiūlymus bei tirdami jų nuomonę. Pradinę provincinių premjerų reakcija reformos klausimu yra pesimistiška. Kai kurie jai pritaria, bet didžioji dalis nori, kad pakeitimai būtų padaryti su visų premjerų pritarimu net ir tiems paragrafams, kurie yra tiesioginėje Kanados vyriausybės žinioje. Kai kurie jų kertasi su provincijų įstatymais. Pvz. žmogaus teisių apibūdinime naujoji konstitucija teigia, kad kiekvienas Kanados pilietis turi teisę įsigyti nuosavybę betkurioje Kanados provincijoje ar teritorijoje. Šiuo reikalu yra įvesti suvaržymai Princeso Edvardo saloje ir Saskačevane tose provincijose negyvenantiems asmenims. Princeso Edvardo saloje jiems leidžiama įsigyti ne daugiau kaip 10 akrų

žemės, o kai ji yra salos pakrantėje, priėjimas prie vandens negali būti didesnis kaip 330 pėdų. Priešingu atveju reikia gauti specialų provincinės valdžios leidimą. Saskačevano įstatymas asmenimis, negyvenantiems šioje provincijoje ir norintiems įsigyti žemės ūkiui tinkamus plotus, jų maksimalų dydį apriboja 160 akrų.

Ontario spaudos taryba yra sudarę devyni šios provincijos dienraščiai ir šeši savaitraščiai. Taryboje yra 10 laikraščių ir 10 visuomenės atstovų su neutraliu pirmininku. Ji sprendžia skundus, liečiančius žinių rinkimą, žinių bei skelbimų spausdinimą. Tarybai skundą buvo įteikęs Maskvai tarnaujančios komunistų partijos vadas W. Kashtanas, pagrindiniu taikiniu pasirinkęs didžiausią dienraštį Kanadoje "The Toronto Star". Pasak W. Kashtano, šis dienraštis visiškai ignoruoja jo partijos spaudai paruoštus pranešimus. Esą pastarajame pusmetyje tokių pranešimų "Starui" buvo pasiūta 30, ir visi jie atsidūrė šiukšlių dėžėje. Dienraščio atstovai teisinosi, kad tuose kompartijos pranešimuose nebuvo skaitytųjų dėmesio vertybių, kad jie daugiausia lietė jau įvykusius ir pasenti spėjusius įvykius, kompartijos nuomonę, liečiančią konfederacijos krizę, ekonomiką, žemės ūkį, užsienio politiką. Tokie pasisakymai negali būti laikomi aktualiomis žiniomis. Dienraštis kasdien gauna krūvas pranešimų iš spaudos agentūrų bei savo korespondentų ir yra priverstas daryti didelę atranką pagal jų informacinį aktualumą. Ontario spaudos taryba, peržiūrėjusi 30 W. Kashtano sumintų kompartijos pranešimų, padarė tą pačią išvadą — juose nebuvo žinių tikrąją šio žodžio prasme. W. Kashtano pastangos užsitikrinti kompartinės propagandos skelbimą didžiausiame Kanados dienraštyje subliuško.

Piktos Toronto žydų reakcijos susilaukė šimto asmenų pasirašyta laiškas, pasiūstas Pasaulinei Bendrijai Tarybai Ženevoje. Jo autoriai — Jungtinės Bendrijos (United Church), anglikonų, baptistų, menonitų ir presbiterininkų dvasininkai bei kiti veikėjai, turėję progą susipažinti su tikrąja būkle Artimuose Rytuose. Jie reiškia susirūpinimą ten pasikartojančiais karais, nekaltų žmonių kančiomis, nesėkmingomis taikos pastangomis ir siūlo taikos siekiuose laikytis Jungtinės Tautos 1967 m. lapkričio 22 d. priimtos rezolucijos. Pranešimą apie šį laišką paskelbusi "The Toronto Star" dienraštis tuojau pat užlejo žydų protestų laišką, teigiantys, kad Izraelis negali pasitraukti iš okupuotų arabų žemių saugumo sumetimais ir kad jis nė kartą nėra pradėjęs karo. Į žydų protestą atsiliepė ir istorinius faktus registruojantys skaitytojai, primindami, kad Izraelio kariuomenė su britų ir prancūzų daliniais 1956 m. puolė Egiptą, pasinaudodama pastarųjų bandymu atsiimti suvalstybtą Sueso kanalą. 1967 m. birželio 5 d. pirmąjį smūgį Egiptui kirtė Izraelio aviacija, sunaikindama egiptiečių lėktuvus aerodromuose. Tokia taktika kadaise savo karuose vadovavosi ir A. Hitleris. Žydai labiausiai atakavo Jungtines Bendrijas laikraščio "Observer" red. A. C. Forrest, kuris esąs didžiausias arabų šalininkas. Pastarasis Toronto dienraščiui atsiuntė pilną Zene-

Skautų veikla

• VI-tosios tautinės stovyklos adresas: Lithuanian Scouts Jamboree, Treasure Valley Scout Reservation, Pleasantdale Rd., Paxton, Mass. 01612 (apie 13 mylių į šiaurės vakarus nuo Worcester, Mass.). Mokestis: 2 sav. — \$105 (\$20 reg. mok. įskaitant); 1 sav. — \$55 (\$10 reg. mok. įskaitant) Registratorius — s. Alg. Glodas, 15 Ayrshire Rd., Worcester, Mass. 01604, USA. Tel. 617-754-4326. Bendrinė stovyklon kviečiami visi skautininkai-kės, kurie šiuo metu nepriklauso vieneto vadams ir aktyviai nesireiškia veikloje. Registruotis augščiau nurodytu adresu iki liepos 20 d. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Association Inc. Stovyklaujant mažiau kaip savaitę, mokama \$10 už dieną. Svečiai laukiami rugpjūčio 19-20 d. LSS nariai, atsiėvę savo palapines, galės pernaktoti stovykloje.

• I.S. Fondo narių ir talkininkų sąskrydis — po pamaldų VI-toj tautinė stovykloje. Pranešti apie dalyvavimą iki rugpjūčio 1 d. Fondo pirmininkui v.s. C. Kiliuliui, 17 Tyler Rd., Lexington, Mass. 02173, USA.

• Jūr. skautės R. Trinkaitė, R. Rauth, R. Bacevičiūtė ir R. Zavytė atliko buriavimo praktiką jūr. v.s. B. Stundžios jachtoje "Nemira III".

• Iškyla Romuvon — liepos 8 d. skautininkams-kėms, sk. vyčiams, kandidatams, vyr. skautėms, akademikams ir tėvams talkininkams. Visi laukiami ir kviečiami.

• XVI-jį Romuvos stovykla bus dešimties dienų ir prasidės liepos 29 d. Registruotis iki liepos 15 d. pas ps. V. Grybiene, Č. S.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Anykščiuose penkioliktą kartą įvyko tradicinis bėgimas Anykščiai — Puntuko akmuo — Anykščiai. Dalyvavo 25 bėgikai iš Kauno ir Šiaulių miestų, Lazdijų, Utenos, Anykščių rajonų. Bėgimas buvo pradėtas ir užbaigtas vysk. A. Baranasko aikštėje. Pagrindinė kova vyko tarp kauniečio S. Veržbicko ir šiauliečio A. Krizinausko. Trečiame kilometre pirmavimą užsitikrino S. Veržbickas, 11,3 km nuotolį įveikęs per 35 min. 3 sek. Antruoju atbėgo A. Krizinauskas per 35 min. 42 sek., trečiuoju — kaunietis J. Noreika per 37 min. 6 sek. Veteranų grupės laimėtoju tapo šiaulietis V. Vėževičius.

Automobilių lenktynėse "Akropolis-78" dalyvavo Stasys Brundza ir Arvydas Girdauskas. Jiems teko važiuoti 2.800 km Graikijos keliais automobiliu "Lada-1600", kurį lenktynės paruošė Vilniaus autoremontų gamykla, panaudodama "Zigulių" modelį. Lenktynės buvo ralio (rally) pobūdžio — lenktyniautojai turėjo pasiekti kontrolės punktus iš anksto nustatytu laiku, kai už per greitą ar pavėluotą atvažiavimą atskaitomi taškai. S. Brundza ir A. Girdauskas savo automobilių klasėje užėmė II vietą, o visų automobilių — X vietą. Bendrojoje grupėje I vietą išliko V. Vokietijos, II — Suomijos atstovai, važiuavę "Fiat-131" automobiliais. Lenktynės 159 automobiliais pradėjo 19-kos šalių atstovai, o Akropolį pasiekė tik 37 automobiliai.

Altyje buvo surengtos "Sporto" laikraščio ėjimo taurės varžybos, įjungtos į VII spartakiadą. Pirmasis 30 km nuotolį įveikė vilnietis A. Sakalys per 2 val. 23 min. 17 sek., pralenkęs vilnietį A. Ivanovą 1 min. 56 sek. Trečią vietą su 2 val. 25 min. 40 sek. užėmė kaunietis R. Kaselis. Ėjimo varžybas taipgi laimėjo: 3 km vaikams — šiaulietis A. Traskauskas (16 min. 6 sek.); 5 km jaunučiams — V. Marčėauskas iš Kelmės (23 min. 49,7 sek.); 10 km jauniams — birštonietis P. Juozaitis (48 min. 52,2 sek.); 30 km jaunuoliams — vilnietis A. Miškinis (2 val. 38 min. 54 sek.). Jiems įteikti "Sporto" laikraščio prizai, o taures laimėjo Vilniaus ir Birštono ėjimų komandos.

Augščiausioje moterų rankinio lygoje žaidžia 12 komandų iš įvairių Sovietų Sąjungos miestų. Lietuvai atstovauja Kauno "Žalgiris" ir šioje lygoje debiutuojanti Vilniaus "Eglė". Pasibaigus antrajam žaidynių ratui komandos išsiriškio šia tvarka: I. Kijevo "Spartakas" — 54 taškai, II. Kauno "Žalgiris" — 37, III. Baku "Spartakas" — 37, IV. Zaporozės ZIL — 33, V. Vilniaus "Eglė" — 27, VI. Rostovo "Rostselmasas" — 26. Šis šeštukas dabar kovos dėl aukso, sidabro ir bronzos medalių. Paskelbtieji rezultatai atspindi ir pirmojo baiginių kovų rato susitikimus Baku mieste gegužės 23-28 d. Galutiniai duomenys paaiškės Kijeve birželio 27 — liepos 2 d. d. d. Aukso medalį yra užsitikrinusi Kijevo "Spartako" komanda, o "Žalgirius" teks arba sidabro, arba bronzos. Sveikintina ir Vilniaus "Eglės" komanda, augščiausios lygos debiute užsitikrinusi reikšmingą vietą pirmajame šeštuke.

von išsiųsto laiško tekstą su karčia pastaba, kad ji puolantys asmenys to laiško nėra skaitę. Iš tikrųjų laiško tekstas yra rimtai paruoštas, rodantis lygų rūpestį visoms ir konfliktą įsivėlusiomis grupėms — tėviškių netekusiems palestiniečiams, iš arabų šalių ištremtiems žydams, Izraelio okupaciją kenčiantiems arabams, 200.000 libaniečių

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

MILTON, ONTARIO, dvejų metų senumo puikus vienaaukštis (bungalov, side split), brangūs kilimai, 2 šaldytuvai, krosnis, indams plauti mašina, šaldytuvai (deep freeze), biliardo stalas; savininkas išvažiuoja į JAV.

LESSARD GATVE, pusiau atskiras plytų namas; 6 kambariai, užbaigtas rūšys, garažai; prašo \$63.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame aukšte, plus 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Kaina nužeminta.

MEDLAND GATVE, atskiras, didelis plytų namas, 10 kambarių, labai geram stovyje; 3 virtuvės ir prausyklos, garažas; įmokėti \$15.000.

Vakaras skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.
8½% už pensijų ir namų planą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
7½% speciali taup. sąsk.

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 20 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta sntaupydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekiai ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGEL E. KARNIENE
Broker & Realtor
Notary Public

Rezidencijos - moteliai - sklypai
Daugiabučiai (kondominiumai)
Nuomojimo potarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęres specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Lietuviška maisto gaminių krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 **NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI**

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVICIUS

2385 Dundas St. W., Toronto

Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemini.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokštes ir suvenyrus.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10 - 3

Antradieniais 10 - 3

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 10 - 8

Penktadieniais 10 - 8

Šeštadieniais 9 - 1

Sekmdieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:

term. indėlius 1 metų 8½%

pensijų ir namų s-tas 8½%

taupomąsias s-tas 7%

depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines 9½%

nekiln. turto 9¼%

investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sntaupydydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejis — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

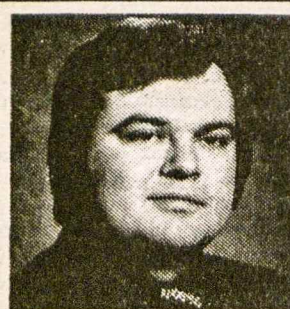
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudos fondus mokslui eiti

THE CITADEL LIFE

365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104

Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

• Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)

• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobilių mechanikai

• taisymai. • Sniegines ir paprastas padangos, MICHELIN, B. F.

• GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčiotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Sav

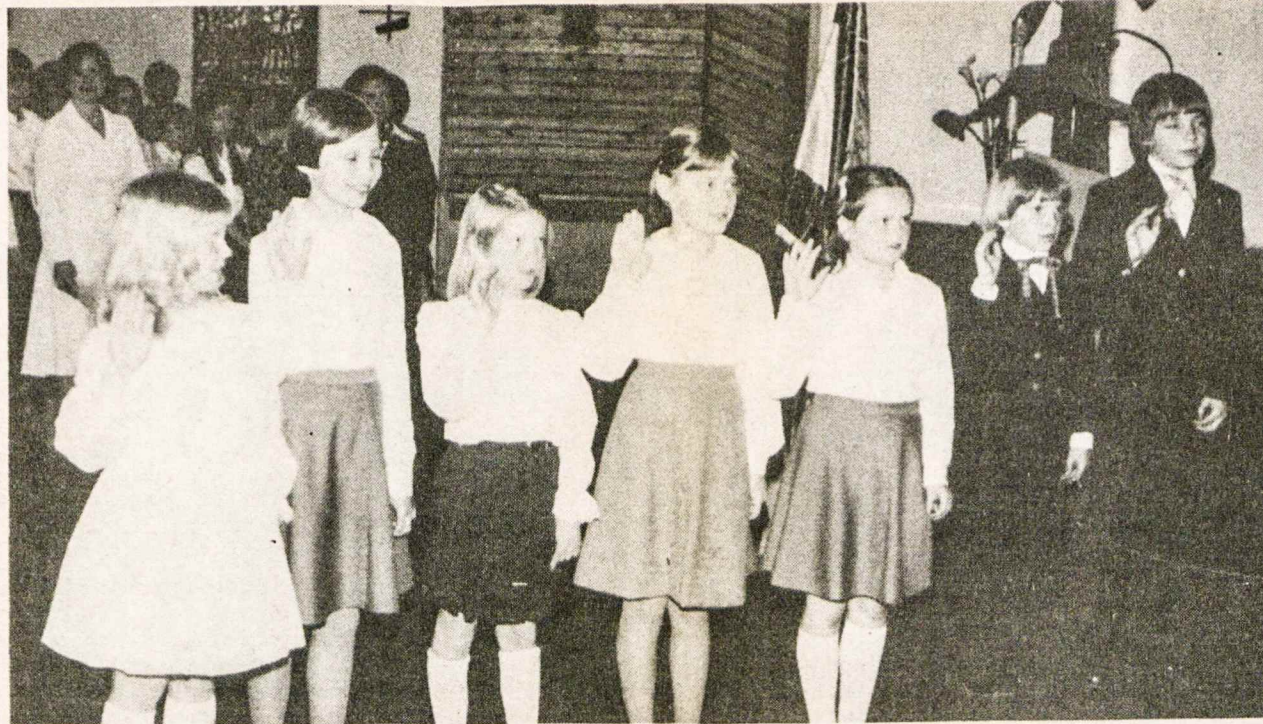
Lietuvių kunigų suvažiavimas

Ryšium su Pasaulio Lietuvių Dienomis Lietuvių K. Kunigų Vienybės valdyba birželio 29 d. Toronto Priskelimo par. patalpose sušaukė suvažiavimą, kuriame, šalia kanadiečių, dalyvavo ir svečiai — vysk. A. Deksnys iš Europos, kun. L. Zaremba, S.J., jėzuitų provincijolas iš Čikagos, kun. J. Gasiūnas iš St. Petersburgo (Floridoje), kun. A. Stalioraitis, ką tik baigęs teologines studijas Romoje. Suvažiavimą pradėjo valdybos pirm. prel. J. Tadauskas, pakviesdamas vysk. A. Deksnį sukalbėti maldą. Suvažiavimui pirmininkauti pakvietė kun. dr. J. Gutauską, sekretoriauti — kun. dr. V. Skilandžiūną. Iš valdybos pareigūnų pranešimų ir perskaityto praėjusio suvažiavimo protokolo paaiškėjo, kad nuo 1976 m. suvažiavimai nebuvo šaukiami dėl ilgiau užtrukusių pirmininko ligos.

Suvažiavime buvo išsklaityti keli informaciniai pranešimai. Vysk. A. Deksnys papasakojo apie lietuvių sielovadą V. Europoje, kur sielovada skirtinga nes lietuviai yra labai išsimėtę. Vienintelė pilna parapija yra Londone, visur kitur — misijinio pobūdžio punktai. Darbas esąs gana sunkus, nes tenka remtis daugiausia individualine sielovada. Ryšiams palaikyti leidžiamas religinis-informacinis žurnalas "Krivulė", redaguojamas kun. dr. P. Celiešiaus. Jis siuntinėjamas tikintiesiems nemokamai ir yra išlaikomas

aukomis. Žurnalu esančios patenkintos ypač seselės vienuolės, kurių esą apie 150 įvairiuose kitataučių vienuolynuose. Apie "Tėviškės Ziburius" pranešimą padarė jų red. kun. Pr. Gaida, nušviesdamas dabartinę būklę — finansinę, techninę, redakcinę. Tarp kitko, jis paminėjo, kad "TZ" iš prenumeratos ir skelbimų negali išsilaikyti. Dėlto kasmet rengiamas spaudos balius ir loterija. Be to, gaunama aukų, kurios labai padeda laikraščiui išsilaikyti. Kaip gerą ženklą jis minėjo, kad skaitytojų skaičius kasmet didėja. Taip pat jis dėkojo visiems kunigams už paramą ir talpą.

Kun. dr. V. Skilandžiūnas, kalėjimų kapelionas ir koordinatorius Otavoje, papasakojo apie savo darbą su kalininiais. Apie jo darbą platų pasikalbėjimą išspausdino Otavos dienraštis "Ottawa Journal" birželio 24 d. laidoje. Iš jo matyti, kad kun. dr. V. Skilandžiūnas aptarnauja net tris Otavos kalėjimus. Darbas esąs labai sudėtingas, dažnai slegiantis, bet kartais ir guodžiantis. Tam darbu jis buvo paskirtas 1972 m. ir nemano jo atsisakyti, nes noris padėti žmonėms, kurie tos pagalbos yra labiausiai reikalingi. Savo pranešime suvažiavimui kun. dr. V. Skilandžiūnas paminėjo, kad kalinių tarpe pasitaiko ir lietuvių. Kaikurie nenori prisipažinti esą lietuviai, nors turi aiškiai lietuvišką pavardę.

Jaunučiai ateitininkai metinėje šventėje Toronte pasižada tarnauti Dievui ir tėvynei

Nuotr. Dirmanto

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

- namai
- ūkiai
- investicijos
- mortgicijai

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

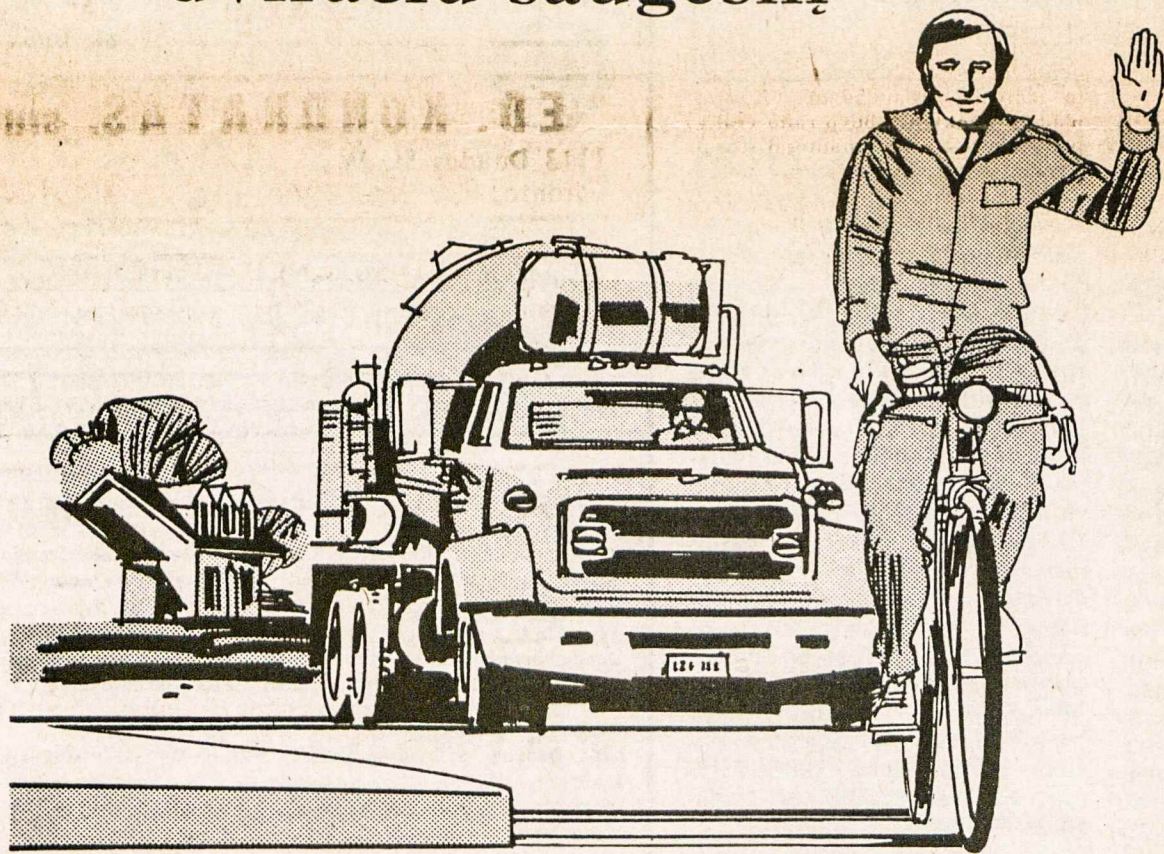
BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI | BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGA

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
 - Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
- DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
- 482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 S. ir F. Janavičiai

Dviračių nelaimės gausėja

Ontario dėlto stengiasi padaryti važinėjimą dviračiais saugesnį

Būki budrus, kad išliktum gyvas!

Daug dviračių nelaimių įvyksta, susidūrus su automobiliais ir sunkvežimiais, kurių vairuotojai niekad "nemato" dviratininkų ir staiga pastebi, kai jau būna per vėlu. Kaip dviratininkai jį turite lygiai tiek pat teisės ir sunkvežimiams. Tačiau jūs esate maži, o jie — dideli, ir turėjimas teisės nieko nepadaidės, jeigu anie jūsų nemato! Dėlto jūs patys turite budėti.

Budėkite, kad išliktumėte gyvi! Mes raginame jus ir jūsų šeimas susipažinti su dviračių saugumo taisyklėmis. Jūs Ontario vyriausybė paruošė specialią knygėlę "The Bicyclist Handbook". Joje rasite reikalingus nurodymus, kelių taisykles, eismo ženklus, paaiškinimus, kaip tapti patyrusiu dviratininku ir kaip prižiūrėti saugų dviratį.

Norintieji gauti nemokamą minėtos knygėlės egzempliorių terašo: Bicyclist's Handbook Public & Safety Information Branch Ministry of Transportation and Communications 1201 Wilson Avenue Downsview, Ontario M3M 1J8

James Snow, Minister of Transportation and Communications William Davis, Premier

Province of Ontario

ST. CATHARINES, ONTARIO

LVS "RAMOVĖ" Niagaros pusiasalio skryčiaus tradicinę gegužinę įvyks liepos 16 d. Vinco Bieliūno sodyboje. Niagaros pusiasalio ramovėnai jau 23 metai aktyviai veikia: kas metai rengia kariuomenės šventes, gegužines ir t.t. Kol kas renginiai yra sėkmingi. Iš gauto pelno skiria paramą tautiniams ir kultūriniais reikalams. Be to, yra prigijusi tradicija lankyti sergimus skyriaus narius bei jų artimuosius, kuriems ta proga įteikiama ir simbolinė dovanelė. Mirus "Ramovės" nariui, nuperkamas gėlių vainikas, o vėliau prie kapo įsmeigiama lietuviška vėliavėlė. Kas metai kapų lankymo dieną "Ramovės" valdyba, kartu su ramovėnais ir mirusių artimaisiais, aplanko kiekvieną mirusio ramovėno kapą ir, radusi nublukusią ar dingusią lietuvišką vėliavėlę,

įsmeigia naują. Nesant mirusio ramovėno giminių ar artimų draugų, stengiamasi sutvarkyti antkapį. Viena tokių pasišventėlių yra Paulė Skeiveliene, kuri niekieno neragina sutvarko kapą, pasodina gėlių. Ji ir "Ramovės" garbės narė Vanda Alonderienė š.m. buvo vadovės kapų lankymo dieną, nes jos žino ne tik kiekvieno ramovėno, bet ir kitų mirusių lietuvių kapus.

Šias tradicijas Niagaros pusiasalio "Ramovės" skyrius yra pasiryžęs ir toliau tęsti. Ir ši gegužinė yra rengiama, kad "Ramovės" skyrius galėtų iš gautos paramos tęsti savo išpareigojimus. Maloniai kviečiame įsipažinti su ramovėnais ir mirusių artimaisiais, aplanko kiekvieną mirusio ramovėno kapą ir, radusi nublukusią ar dingusią lietuvišką vėliavėlę,

"Ramovės" valdyba

SIBIRINIŲ TREIMŲ MINEJIMAS

Šiemet buvo dvigubas: bendras su latviais bei estais ir atskiras tik lietuviams — iškilmingas pamaldas ir apeigos prie Laisvės paminklo vienuolyno sodyboje. Pažymėtinas ypatingai geras kun. J. Liaubos pamokslas. Gražu ir reikšminga buvo vėl pamatyti mūsų organizacijų vėliavas ir jų palydus.

I bendrą minėjimą Daugiakultūrio Centro salėje susirinko daugiau žmonių, negu buvo galima tikėtis. Visi norėjo pamatyti latvių filmą apie Rygos konclagerius. Gal nevienas tuo filmu ir nusivylė, nes matė tik tai, ką lagerių tvoros. Vistiek tas, kuris filmavo, rizikavo savo gyvenimu. Vietomis lagerių sargai nufilmuoti iš visai arti. Filmas spalvotas, garsinis, tačiau garsai techniškai buvo silpnai perduoti, žodžiai angliški, bet vos suprantami. Norint šį klūti galėtų būti nesunkiai pašalinta. Filmas truko apie 45 minutes.

Filmui pasibaigus kalbėjo bei atskleidė į klausimus jaunosios latvių kartos atstovas Brock universiteto profesorius J. Dreifelds.

PAVERGTU TAUTŲ ORGANIZACIJOS

posėdyje birželio 1 d. nartarta visom tautybėm prisidėti prie čekoslovakų rengiamos priešsietinės demonstracijos rugpjūčio 21 d. Bus važiuojama per miestą automobiliais su vėliavomis bei plakatais. Smulkesnės žinios bus paskelbtos vėliau.

Nutarta naują PT valdybą rinkti rugsėjo pabaigoje, nes tada baigiasi kadencija. Lietuvių atstovas S. Setkus dvejus metus išbuvo šios organizacijos pirmininku. Laikas kitai tautybei perimti pareigas.

Lenkų atstovas pranešė apie Toronte įvykusį pasaulio lenkų kongresą, atstovavusį 13-kai milijonų laisvų lenkų. Kongresas priėmė rezoliuciją, pasisakančią prieš žydų persekiojimą praityje ir ateityje, nutarė remti Pavergtų Tautų organizaciją, raginti steigti skyrius visuose pasaulio kraštuose. Kor.

ŠYPSENOS

Skesti nedraudžiama Girininkas, eidamas pro tvenkinį, pastebi, kad jame kažkas maudosi

— Argi jūs neskaitėte skelbimo, kad šiame tvenkinyje draudžiama maudytis?

— Aš nesimaudau, aš skęstu. — Tai kas kita, — tarė girininkas, — tai nedraudžiama.

Pienas ir pagirios Piliėtis nuėjo par gydytoją. — Ar geri vakarais piena? — klausia gydytojas. — Geriu. — Tai matai, kai prigeri pieno, tai vartais nuo šono ant šono, ir tada pienas susisuka į sviestą, sviestas virsta riebalais, riebalai cukrumi, cukrus alkoholiu. Todėl rytai sergi pagiriom. Parinko Pr. Ais.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West, TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Išrinkta nauja PLB valdyba

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas pradėjo posėdžiui liepos 1 d. Toronto "Royal York" viešbutyje. Pirmoji diena buvo skirta įžanginiams darbams — registracijai, susipažinimui, prezidiumo bei komisijų sudarymui, įvadinio pobūdžio pranešimams, buvusio seimo protokolui ir pan. Konstatuota, kad seime dalyvavo 106 atstovai iš 14 kraštų. Apie pastarųjų veiklą iš anksto paruošti pranešimai buvo išspausdinti specialiaje leidinyje. Zodinuose pranešimuose atstovai papildė savo pastabomis, išryškindami kaikiuriuos mažiau žinomus dalykus. Pvz. V. Vokietijos LB atstovas V. Sivilas plačiau paaiškino apie Vasario 16 gimnazijos būklę, komunistinės "Tėviškės" draugijos rengiamas ekskursijas į Vilnių, kuriose dalyvauja ir Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Prancūzijos atstovė p-lė Kundrotaitė išsamiai aptarė savo gyvenamojo krašto lietuvių veiklą, kuri gerokai skiriasi nuo kitų kraštų. Posėdžiams pirmininkavo V. Kamantas iš JAV ir J. Kukanaus iš Venecuelos.

Sekmadienio rytas buvo skirtas naujos valdybos rinkimams. Gera buvo ypač tai, kad netrūko kandidatų. Vyraavo trys grupės — čekagiečių, klevelandiečių ir kanadiečių. Pastarieji buvo pasiruošę išeiti arenon tik tuo atveju, jeigu paaiškėtų visuotinis seimo noras perkelti PLB valdybą į Kanadą. Kadangi toks noras nebuvo išreikštas, arenoje pasiliko V. Kamanto ir R. Kuduko grupės. Laimėjo V. Kamanto grupė. Neoficialiomis žiniomis, išrinkti į naują PLB valdybą šie asmenys: V. Kamantas — 84 balsais, dr. A. Paulius — 84, kun. A. Saulaitis,

SJ, — 84, V. Kleiza — 83, R. Sakadolskis — 82, D. Kojelytė — 81, S. Kuprys — 80, inž. Šilkaitis — 74, A. Juodvalkis — 71. Kandidatais liko: R. Kudukis — 26, dr. A. Budreckis — 22, p. Miklas — 20, A. Rinkūnas — 19, H. Brazaitis — 18, kun. G. Kijauskas — 15, B. Gaidžiūnas — 14, Mikonis — 14, J. Malskis — 13.

Zvelgiant į naująją PLB valdybą, matyti, kad tai pajėgūs žmonės, ilgamečiai visuomenės veikėjai, dalyvavę ar dalyvaujantys kitų organizacijų veikloje. Pirmininku bus V. Kamantas, ilgametis LB ir skautų veikėjas. Kitų valdybos narių pareigos, rašant šį pranešimą, dar nebuvo žinomos. Buves PLB pirm. inž. Br. Nainys PLB užbaigiamąjo pokylio metu pasakė nušivainikavimo kalbą, sakydama "sic transit gloria mundi" (taip praeina pasaulio garbė). Išreikšė padėką savo bendradarbiams ir palinkėjo naujai PLB valdybai geriausios sėkmės. Naujasis pirm. V. Kamantas savo kalboje pareiškė, kad jo valdyba tęs pradėtus darbus, bendradarbiaudama su VLIKU ir kitomis organizacijomis bei institucijomis, kvietė visus į talką.

PLB garbės teisman išrinkti Kanados lietuviai — dr. J. Sungaila — 81 balsu, E. Čuplinskis — 67, V. Skrinškas — 57; kandidatais liko — dr. P. Vileišis — 49, dr. B. Nemickas — 43, dr. J. Genys — 39, J. Vaičiūnas 31, p. Ardys — 27, p. Soiliūnas — 26. Šie duomenys, rašant šias eilutes, dar nebuvo oficialūs. Dėlto gali būti ir netikslumų. Išsamesnis reportažas apie PLB seimą pasirodys vėlesniame "TZ" nr. 31.

Buvusios krepšinio žvaigždės

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Krepšinis Lietuvoje tapo "epidemija". 1938 m. įvyko pirmosios Zemaitijos-Panevėžio pirmenybės. Nugalėtojais tapo Telšių vyrai ir moterys. Sekė kariuomenės krepšinio turnyras, universitetų, gimnazijų ir mokyklų, ūkininkų jaunimo varžybos. Galima sakyti, visa Lietuva tapo krepšinio "komanda".

Lietuvos jaunimas buvo sveikas ir pajėgus fiziškai garinti Lietuvos vardą. Stai Lietuvos rinktinės rezultatai: Lietuva-Estija 33:14, Lietuva-Lenkija 47:18, Lietuva-Prancūzija 79:15, Lietuva-Vengrija 112:9. Nugalėta buvo Suomija, Italija ir kitos valstybės. Lietuva laimėjo iš viso 402 taškus prieš 125. Lietuvos komandai taškus iškovojo: P. Lubinas 76, M. Ruzgys 73, V. Budriūnas 60, Z. Puzinauskas 23, A. Andriulis 29, J. Jurgėla 19, kiti — po mažiau.

Lubinas tapo savotišku "didvyriu", — jis ne mesdavo kamuolį į krepšį, bet jį "dėdavo". Mat, buvo dviejų metrų ūgio. Pradėjęs žaisti būdamas 13 metų, jis 9 kartus buvo rinktas į "All-American" krepšinininkų rinktinę. Lietuvos krepšinininkai savo žinias ir gabumus perteikė ir kitų valstybių sportininkams. Ruzgys po karo mokė ispanus ir prancūzus krepšinio meno.

Lietuvos sporto pakilimą rodė 1940 m. Kauno pirmenybės: jose buvo užregistruotos 126 komandos — 87 vyrų ir 39 moterų. Augščiausioje Lietuvos pirmenybių grupėje žaidė 10 vyrų ir 6 moterų komandos. Įvyko Zemaitijos-Siaulių varžybos. Pirmos varžybos įvyko ir Lietuvai sugrąžintame Vilniuje.

• Žmogus be religijos yra kelis be tikslo, klausėjas be atsakymo, kovotojas be pergalės, mirštantis be naujo gyvenimo. SV. AUGUSTINAS

LEVIS

jūsų gimines Lietuvoje daro laimingais

MES TURIME NEPLAUTŲ DŽINSŲ TIK PO \$16,99

WORLD OF JEANS

1543 Bloor St. W. (prie Dundas gatvės)

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226 3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p. Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C. 470 COLLEGE ST., TORONTO Tel. 921-3924 Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas 531-4251 Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480 1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

- * Namų — Gyvybės
- * Automobilių
- * Komerciniai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814 2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Didingos buvo pamaldos istorinių Pasaulio Lietuvių Dienų proga kapinių aikštėje.

— Parapijos choras yra išsiskirstęs vasaros atostogoms. Mielieji choristams ir choro vadovui muz. S. Gailevičiui linkime gražių vasaros atostogų ir rudenio laimingai grįžti į Anapilį sekmadienį pamaldoms.

— PLD proga po pamaldų Sv. Jono lietuvių kapinėse labai daug tautiečių, ypač atvykusių iš kitų kraštų, lankė naująją Lietuvos Kankinių garbei šventovę, gėrėjosi ypač jos menišku išpuošimu: vitražais, skulptūromis bei visa šventovės struktūra. Šventovės statybos fondai aukoją \$1000: I. Delkai; \$100: B. Valčaitis; \$25: N.N. Geradariams nuosirdi padėka.

— Šį sekmadienį Wasagoje pamaldos — 10 ir 11 valandomis.

— Vysk. Antanas Deksnys, Europoje gyvenančių liet. vyskupas, atvykęs į Pasaulio Lietuvių Dienas, buvo apsisitęs parapijos klebonijoje.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono liet. kapinėse iš Lietuvos Kankinių šventovės palaidota: a.a. Ona Griškevičienė, a.a. Jonas Ržezovskis ir Stasė Grigaitienė. Velionių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Yra šeimų, kurie nori, kad greitai laiku būtų išlieti pamatai naujiems paminklams. Ryšiumi su Pasaulio Lietuvių Dienomis ir labai gausiomis laidotuvių minėti pamatai jokių būdų nebuvo įmanomi iškasti. Jie bus paruošti artimoje ateityje.

— Susituokė: Ričardas Jonas Linkūnaitis ir Julie Carl Lodewyk.

Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a.a. kun. Benediktą Vanagą, 11 v. už a.a. Stanislovą Balčiūną (metinės); Wasagoje 11 v. už a.a. Praną ir Stasę Basčius.

Lietuvių Namų žinios

— PLD proga L. Namus aplankė nepaprastai daug tų šventės dalyvių. Čia vyko sportininkų registracija, šventės renginių bilietų pardavimas ir veikė PLD informacija. Be to, visą savaitę buvo gaminamas maistas, todėl daugelis pasinaudojo LN, užėdami ir juos pavalgyti ir susitikti seniai nematytus, ypač iš toli atvykusius, savo pažįstamus bei gimines.

LN lietuvių išeivijos yra gerai žinomi, ypač iš lietuviškos spaudos, todėl nemažas skaičius PLD dalyvių specialiai atsilankė į LN, norėdami juos apžiūrėti. Svečiams tuo reikalu informacijas teikė LN moterų ir vyrų būrelių nariai.

— Pr. sekmadienį po dainų šventės įvyko atsisveikinimo šokiai, ir kuriuos atsilankė labai daug žmonių, ypač jaunimo. LN valdybos vardu S. Kuzmas visiems padėkojo už LN aplankymą, palinkėdamas visiems laimingos kelionės.

P A D Ė K A

Nuosirdžiai dėkoju visoms rengėjoms už man surengtą mergvakarį, visoms viešioms už dalyvavimą ir už gražias bei vertingas dovanas. Visuomet liksiu dėkingi už Jūsų parodytą nuosirdumą.

Loreta Kriščiūnaitė

Keliaujantiems po Kanadą. Pigių nakvynės keliaujančiam po Kanadą jaunimui parūpina speciali organizacija "The Canadian Hostel Association". Jos nakvynės atsieina nuo \$1.50 — \$3.50 vienai nakčiai. Nakvynių adresai randami specialioje knygelėje (handbook, listing Canadian hostels), kuri gaunama šiuo adresu: (CHA National Office) 333 River St., Vanier, Ottawa, K1L 8B9; Toronto — 8 York St. M5J 1R2.

Tarptautinė kelionių kortelė, gaunama iš atitinkamos organizacijos (Youth Hostel International Membership Card), galioja visame pasaulyje. Tarptautinės keliautojų organizacijos kortelė (Federation of International Travel Organizations Card) kainuoja \$2.00 ir gaunama minėtosose CHA raštinėse Otavoje, Toronte ir kituose miestuose. Su ta kortele gaunamos nuolaidos keliaujant traukiniais, autobusais, lankant įvairias vietas, užsakant viešbučius ir pan.

"VENUS FLORISTS". Gėlės visokiomis progoms. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninskė kalba lietuviškai.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliavus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

L I E T U V I Š K A

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ateinanti sekmadienį, liepos 9, Mišių tvarka pakeičiama visai vasarai: vietoj 7 v.v. Mišios bus 8.30 v.v. Grįžtančius iš vasarnamių kviečiame pasinaudoti.

— Ruošiasi tuoktis Rūta Vaškevičiūtė su Paulium Stankum.

— Jubilėjiniam kryžiui aukoją S. K. Juknevičiai \$50.

— Ateinantis sekmadienis — mėsos pirmasis. Jei kas norėtų, kad kunigas aplankytų namus su švenčiausiu, prašom paskambinti į kleboniją.

— Skoloms mokėti antroji rinkliava bus daroma šį sekmadienį, liepos 9.

— Parapijos salių priežiūrai reikalingas sargas. Būtų gera, kad būtų vyras su žmona. Suinteresuoti prašomi kreiptis į kleboniją.

— Vasaros metu knygų kioskas ir parapijos biblioteka neveikia.

— Sekantis parapijos biuletenis išeis pirmą rugpjūčio sekmadienį. Vasaros mėnesiais biuletenis kas sekmadienį nespausdinamas.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Kemžių šeimos mirusius, užpr. E. Kemžienė, 8.30 už Joną Gadisauką, užpr. A. Kaizerienė, 9 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienė, 9.20 už Jadvygą Kundrotienę, užpr. T. Balnienė, 9.45 už Antaną Dauką, užpr. M. Daukšienę; sekmadienį 8 v. už Simą Radzij, užpr. Ošavos lietuvių, 9 v. už Petrą Kuzmicką, užpr. M. Kuzmickienę, 10 v. už Joaną Naujokienę, užpr. F. B. Rozevičaitį, 11.30 už parapiją, 8.30 v.v. už Konstantiną ir Julijoną Dasinevičius, užpr. Z. Dobilas.

Mirė mokytoja. Birželio 25 d. Toronte, Sv. Juozapo ligoninėje, lygiai savaitę po savo vyro Jono mirties, mirė Barbora (Varia) Geidukytė-Rzešauskienė, sulaukusi 79 m. amžiaus. Lietuvoje velionė su šeima gyveno Rietave ir ten daug metų darbavosi lietuviškame žvietime kaipo pradžios mokyklos mokytoja. Velionė buvo labai santūraus, taktiško būdo, visų labai mėgstama. Iki pat mirties sekė lietuvių spaudą ir literatūrą. Nuliūdime paliko sūnų Leoną su šeima Montrealyje, seserį Jadvygą Liepojoje, Latvijoje, dvi seseris — Stasę ir Reginą Geidukytes Toronte, su kuriomis kartu gyveno nuo pat atvykimo į Kanadą, seserį Liuciją Meškauskienę su šeima Hamiltone ir daug bičiulių iš gimtojo krašto. Palaidota lietuvių kapinėse Mississaugoje šalia savo vyro. Ilgėsi ramybėje! I. R.

A.a. Stasė Grigaitienė, 74 m. amžiaus, žuvo automobilio nelaimėje birželio 28 d.; važiuojant iš Floridos, prie Windsoro sprogimo padangą ir automobilis išėjo iš kontrolės. Velionė buvo kilusi iš Žemaitijos, bet didžiąją savo gyvenimo dalį praleido kitose parapijose. Velionė reikėsi visuomeninėje veikloje, buvo šaulė. Ilgą laiką gyveno Toronte, dalyvaudama Bendruomenės ir moterų veikloje. Iškilmingai palaidota iš Lietuvos Kankinių šventovės Sv. Jono liet. kapinėse. Pamaldas laikė vysk. A. Deksnys su kun. J. Gasiūnu, šeimos bičiuliu, ir kun. P. Azubaliu. Liko vyrras teisininkas Kęstutis Grigaitis, dvi dukros ir sūnus su šeimomis.

Vysk. V. Brizgys dalyvavo Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte, atlikė pagrindines pamaldas, dalyvavo dainų šventėje, eitynėse prie žuvusiems paminklo ir užbaigiamajame pokilyje, kuriame pasveikino PLD Dienų dalyvius. Liepos 3 d. išvyko į Winnipę poilsio. Pakeičiui ir aerodromą aplankė "T2" redakcija.

Vysk. A. Deksnys dalyvavo visoje eilėje PLD renginių — mokytojų studijų dienoje (vieną dieną), kaikiuriuose seimo posėdžiuose, pasveikino seimo narius, pasakė pamokslą pagrindinėse pamaldose. Taip pat jis dalyvavo dainų šventėje, eitynėse prie žuvusiems paminklo ir užbaigiamajame PLD pokilyje. Užbaigęs savo kelionę S. Amerikoje, vysk. A. Deksnys grįš Europon ir dalyvaus studijų savaitėje, kuri rengiama prie Muencheno.

"The Sunday Sun" dienraštis išspausdino St. Prakapą laišką, kuriame kritikuojamos "Holocaust" filmo klaidos, liečiančios lietuvių SS dalinius. Prie laiško pridėtas redakcijos prierasas: "Surely some Lithuanians collaborated". Visiems žinoma, kad lietuvių SS dalinių nebuvo, nes lietuvių tam pasipriešino, bet galimas dalykas buvo repatrijantų, įstojučių į vokiečių SS dalinius. Tuo atveju atsakomybė tenka ne lietuviams, bet anų laikų SS vokiečiams.

Žiūrovai stebi Pasaulio Lietuvių Dienų atidarymo iškilmės Toronte

Nuotr. J. Urbano

Prof. A. Damušis iš Detroito su šeima dalyvavo PLB seime bei kituose PLD renginiuose ir ta proga aplankė "T2".

Simas Kudirka su savo šeima ir vertėja p. Mironiene buvo atvykęs savaitgaliui į Torontą, dalyvavo PLD Dienose ir platino naują savo knygą anglų kalba. Daug kas ją įsigijo ir gavo autoriaus įrašą.

Praėjusį savaitgalį beveik visi Toronto lietuviai turėjo svečių iš kitų miestų ir valstybių Kaikuriuose šeimos viešėjo po 14, 20 ir daugiau svečių bei viešnių. Tuo būdu lietuvių skaičius Toronte praėjusį savaitgalį buvo padvigubėjęs.

Pasaulio Lietuvių Dienos proga labai daug tautiečių iš įvairių pasaulio kraštų aplankė "T. Žiburius" Anapilio sodyboje. Visi domėjosi laikraščio paruošimu ir daugelis jų paliko aukų "T2" parenti.

Apie Pasaulio Lietuvių Dienas ilga reportažą išspausdino dienraštis "The Toronto Sun" birželio 30 d. Reportažą autorius Dave Fuller visą dėmesį skyrė sportinėm žaidynėm ir prie reportažą pridėjo vieną nuotrauką, vaizduojančią Jūrą-Łukošiūtę, žaidžiančią krepšinį. "The Toronto Star" birželio 30 d. laidoje išspausdino trumpą žinutę apie PLD skyrių "Around the Town". Dienraštyje "The Globe & Mail" birželio 30 d. buvo įdėtas skelbimas apie dainų šventę.

Tautybių savaitė — Karavanas ir šiemet turėjo didelį pasisekimą. Tautybių paviljonas lankė gausios minios žmonių, apie juos daug rašė didžioji spauda, informavo radijas ir televizija. "Vilniaus" paviljone taip pat netrukus ypač kitaučių lanktytoj. Apie šį paviljoną platų reportažą išspausdino didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" birželio 26 d. laidoje su penkių skilčių nuotrauka.

Toronto vokiečių namai — klubas "Harmonie" vėl atsidūrė krizėje. "The Toronto Star" žiniomis, jis kiekvieną mėnesį turi \$3000 — \$4000 nuostolio. Toronte esą 150.000 vokiečių, tačiau narių turi tik 1.100 (1940 m. jų buvo 4000). Iš pareigų atleistas klubo reikalų vedėjas, gaunąs \$24.000 metinės algos. Klube dirba 17 tarnautojų. Prieš trejus metus finansinei būklei gelbėti buvo sudaryta dalininkų (šerinkų) grupė, kuri sutelkė stambia sumą, paruošdama akcijas šeris po \$1000 ir žadėdama 12% palūkanų. Dabar, iškilus naujai krizei, kalbama apie klubo patalpų pardavimą. Tikimasi, kad krizė bus nugalėta, o ir pardavimo atveju klubas esą nenustotų gyvavęs.

A.a. Juozas Kajeckas, nepriklausomas Lietuvos atstovas JA V-bėms, po ilgokos ligos mirė Vašingtone š.m. liepos 2 d. ry. Velionis buvo. gimęs 1897. VI. 17 Shenandoah, Pa. Nuo 1929 m. buvo diplomatinėje Lietuvos tarnyboje. Uoliai gynė Lietuvos reikalus tapęs m. P. Zadeikio įpėdiniu. Palaidotas Vašingtone.

Wasagos savivaldybė pranešė namų savininkams, jog nutarta įvesti vandentiekį ir kanalizaciją. Kainuos apie 20 mil. dolerių. Ontario vyriausybė pažadėjo pašalpa. Vasarnamių savininkams bus pakelti mokesčiai.

• Į žemę neatsirėmęs, dangaus nepasieksi; į dangų neatsirėmęs, žemės nepajudinsi. — A. RAMŪNAS.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estrišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGES CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

ATEITININKŲ STOVYKLA

liepos 23—rugpjūčio 5 d.d. Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje Wasagoje.

Kviečiami visi berniukai ir mergaitės (ir neateitininkai) 6-17 metų amžiaus. Bus sudarytos dvi grupės pagal amžių. Stovyklai vadovaus patyrę vadovai. *Prašome registruotis iš anksto* Prisikėlimo parapijos raštinėje tel. 533-0621 arba pas dr. O. Gustainienę tel. 445-4521

Ateitininkų tėvų komitetas

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS reikalingas vedėjas

su augštesniosios mokyklos išsilavinimu, mokantis gerai lietuvių ir anglų kalbas, turįs patyrimo įstaigos darbuose bei vadovavime. Prašymus su gyvenimo aprašymu siųsti šiuo adresu: Lietuvių Namų valdyba, S. W. Kuzmas, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6.

Pasaulio Lietuvių Dienos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Iškilių pamaldos

Liepos 2, sekmadienį PLD pamaldos įvyko net trijose vietose, kaip kad rengėjų buvo numatyta. Pamaldos PLB seime dalyviams ir "Royal York" viešbutyje apsisotusiems katalikams buvo atlaikytos šio viešbučio salėje. Čia koncelebravo 13 kunigų, dalyvavo apie 700 asmenų. Pamokslą pasakė kun. St. Yla. Evangelikams pamaldos įvyko Sv. Andriejaus šventovėje. Liturgiją atliko kun. A. Zilinskas, o pamokslą pasakė kun. senjoras A. Trakis iš Čikagos. Pagrindinės PLD pamaldos buvo surengtos Anapilio sodybos kapinių aikštėje. Koncelebracines Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys ir 19 kunigų. Svarų pamokslą pasakė vysk. A. Deksnys, išryškindamas PLD reikšmę ir kviesdamas į gilesnį religinį bei tautinį gyvenimą, budintį likimnėje tautos sargyboje. Šiose pamaldose dalyvavo apie 4000-5000 tautiečių. Visi jie gėrėjosi nepaprastai gražiu giedojimu Čiurlionio ansamblio, palydimo kanklių muzikos. Šių Mišių autorius — kompoz. A. Mikulskis, kuris pats ir dirigavo. Po pamaldų daug kas aplankė naująją Lietuvos Kankinių šventovę.

Dainų šventė

PLD viršūnė buvo dainų šventė Maple Leaf Gardens arenoje. Jau prieš 3 v.p.p. masės lietuvių pradėjo plaukti į areną, talpinančią per 16.000 asmenų. Tiesa, lietuviai neužpildė visos arenos, bet jų buvo nemažiau kaip ankstesnėje latvių dainų ir tautinių šokių šventėje. Tikslų duomenų niekas neturi, tačiau apvaliais skaičiais operuojant atrodo, kad lietuvių šioje šventėje buvo apie 12.000, įskaitant ir choristus, kurių buvo 1475 (vaikų — 300). Rengėjų duomenimis, dalyvavo 54 chorai. Dainų šventė visiems paliko nepaprastai gražų įspūdį. Ji visais atžvilgiais buvo sėkminga. Kai vienas mūsų tautietis paklausė tvarkdary, ar neturėjo problemų su lietuviais, atsakė — jokių, nes šį lietuvių minia susirinkusi aiškaus tikslu vedama. (Apie dainų šventę bus atskiras aprašymas kitame "T2" nr.).

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos žinios

— Prel. Pijus Ragažinskas su seise Imakulata, pranciškiete, važiuodami iš Brazilijos į Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, sustojo AV par. klebonijoje ir aplankė buvusius savo parapijiečius. Sekmadienį atlikę 11 v. pamaldas.

— Mirė Lietuvoje: Vinco Kačergio brolis Andrius; Danos Gražienės, Juozo Gražio žmonos, sesuo Sofija Nakrošienė-Saltanytė. Gauta žinia, kad Los Angeles mieste mirė a.a. Jonas-Gediminas Rukšėnas, ilgu metus gyvenęs Montrealyje, buvęs par. komiteto nariu, dirbęs L. Bendruomenėje. Taip pat mirė Kazys Bagatavičius. Palaidotas Montrealyje.

— Parapijos išvyka-gegužinė bus liepos 9 d. Palangos vasarvietėje. Pamaldos bus Palangos miške 12 v. Giedos parapijos choras, kuriam ten ruošiamas priėmimas. Sportininkai rengia varžybas. Bus loterija, šokių, žaidimai.

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Montrealio skyriaus atstovai Linas Piečaitis ir Linas Staškevičius surengė kelionę dviračiais į Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, norėdami sutelkti lėšų būsimam lietuvių jaunimo kongresui V. Vokietijoje. Aukas prima Audronė Jonelytė. Tel. 767-8219.

— Pensininkų klubas "Rūta" organizuoja savo nariams ekskursiją į p.p. Dikačių "dvarą". Registruotis iki liepos 16 d.

— Žvejų ir medžiotojų klubas "Nida" ir pensininkų klubas "Rūta" surengė ekskursiją į Tūkstantį salų.

— Kanados LK Kunigų Vienybės suvažiavime Toronte birželio 29 d. dalyvavo kun. St. Kulbis, SJ.

— Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte dalyvavo AV par. choras, sportininkai ir gausus būrys kitų montrealiečių.

Joninės. LK Mindaugo šaulių kuopa surengė Jonines Aušros Vartų salėje. Neatsirado nė vienos Jonės, bet 9 saunūs Jonai buvo susodinti prie garbės stalo ir visiems prisegta po gražią raudoną rožę. AV vyrų oktetas skambiai padainavo keletą dai-

nu, o sol. G. Capkauskienė visus sužavėjo savo trimis dainomis. Ketvirtoji jos daina su oktetu buvo net pakartota. Visiems akompanavo M. Roch.

Paiškėjus, kad AV klebonas kun. Jonas Kubilius švenčia ir gimtadienį, visi sugiedoją "Ilgiausių metų". Sekė sveikinimai, kurie daugiausia ir buvo skirti kun. J. Kubiliui. Rengėjų vardu sveikino Ig. Petrauskas, kuris kartu pravedė visą programą. Onos Dr-jos vardu sveikino A. Ūsienė, LK Moterų Dr-jos — D. Staškevičienė, "Nidos" klubo — A. Mylė, "Rūtos" klubo — J. Jukoniene gražiu savo eilėraščių, Kanados šaulių rinktinės — J. Šiaučius.

Po skanios vakarienės, paruoštos puikios šeimnininkės M. Kasperavičienės su savo talkininkėmis, buvo pasiūlyta prie plokštelių muzikos, kurią tvarkė A. Kalvaitis.

Svečių susirinko per 100. Tai buvo visai pakankamas skaičius, prisimenant, kad šis parengimas vyko ilgąjį savaitgalį — Kvebeko tautinės dienos proga. B. S.

Montrealio vasaros paroda "Žmogus ir jo pasaulis" šiemet buvo atidaryta birželio 22 d. Etninių grupių "Dvidešimt tautų — dvidešimt kultūrų" paviljonas, kaip ir pernai, yra įrengtas "Expo" metais buvusiame skandinavų paviljone. Šiemet išstatytos įvairių tautybių kalėdinės egulės (lietuviškoji papuošta vien šiaudinukais), maisto gaminiai ir kiti būdingi rodiniai. Lietuviškajame skyryje išstatyti lino audiniai, Vilniaus verbos, medžio drožiniai, kryžiai, juostos, lėlės ir kt. Labai gaila, kad Lietuvių Bendruomenė neturi didesnio kiekio rodučių (išskyrus "Vaivorykstės" grupės darbus), ir kiekvienais metais tenka tiesiog elgetauti pas privačius asmenis, kad būtų įmanoma lietuviškąjį skyrių padaryti patrauklų ne tik sentimentaliai atlaidžiai lietuviškai širdžiai, bet ir kritiškosms svetimauciu akimis.

Lietuviams yra skirtos liepos 16-17-18 ir 19 dienos. Tada bus rodomas juostų bei kilmų audimas, pasirodys "Gintaro" grupės šokėjai ir orkestras. Paroda bus atidaryta iki Darbo Dienos. D. S.

Greitas ir tikslus pataravimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907-A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einausias s-tas	6.0 %	Asmeninis	10.5 %
Taupomasis s-tas	8.25 %	Nekilm. turto	10.0 %
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kredito	12.0 %
Term. ind. 1 m.	9 %	Investicines nuo	10.5 %
Term. ind. 2 m.	9.25 %		
Term. ind. 3 m.	9.5 %		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Pasaulio Lietuvių Dienų deklaracija

Mes, laisvojo pasaulio lietuvių atstovai, 1978 m. liepos 2 dieną susirinkę iš Kanados, JA V-bių, Austrijos, Italijos, Didžiosios Britanijos, V. Vokietijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Australijos, N. Zelandijos, Argentinos, Brazilijos, Urugvaja ir Venecuelos Maple Leaf Gardens arenoje Toronte, — viešai deklaruojame:

- Esame tauta tarp kitų pasaulio tautų; per amžius buvome gyvi ir išlikime gyvi, nežūrint ir didžiausių aukų.
- Kaip ir kitos tautos, lietuvių tauta turi teisę į laisvę ir užėmė Lietuvos Enciklopedijos leidėjo J. Kapočiaus pagerbimas, nes kalbėtis atvyko su ilgokom paskaitinio pobūdžio kalbom. J. Kapočiui buvo įteiktos dvi plaketės su atitinkamais įrašais PLB ir JAV LB vardu. Padėkos žodį išreiškė pokilyje dalyvavęs J. Kapočius. Užbaigiamąjį žodį tarė Organizacinio PLB Komiteto vardu J. R. Simanavičius.
- Nors buvo jau vidurnaktis, dalyviai nenoriai skirstėsi į namus. Visi dalijosi gražiais šventės įspūdžiais. Dauguma tolimųjų svečių galvojo apie kelionę ir namus, išskyrus PLB seimo narius, kurie liko posėdžiauti iki antradienio.

(Apie šiame aprašyme nesu-
minėtus renginius bus atskiri
rašiniai sekančiame "T2" nr.).
D.

vius, padedančius mums toje nelygioje kovoje, ypač JAV prezidentą Jimmy Carterį už žmogaus teisių deklaraciją.

5. Dėkojame: a. Jos Didenybės karalienės atstovui Kanadoje Generaliniam Gubernatoriui Jo Ekscelencijai Jules Leger, Kanados ministeriui pirminkui garbingajam Pierre E. Trudeau, mus rąstu pasveikintiems; b. Ontario provincijos gubernatoriui garbingajai Pauline M. McGibbon — Jos Didenybės karalienės atstovei, esančiai šiandieną čia mūsų tarpe; c. Ontario provincijos premjerui garbingajam William B. Davis; federacinės valdžios daugia kultūrių reikalų ministeriui garbingajam Norman Cafik; Ontario kultūros reikalų ministeriui garbingajam Robert Welch; metropolinio Toronto burmistriui gerbijamajam David Crombie; Etobicoke burmistriui gerbijamajam Dennis C. Flynn, — kurie moraline ir finansine parama padėjo mums surengti šias Pasaulio Lietuvių Dienas.

Organizacinis Pasaulio Lietuvių Dienų Komitetas

• Engdami kitas tautas, rusai gali tik prarasti savo laisvę, bet ne ją laimėti (Bukovskis)